

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kerepesi-ut 25.
Fiókiadóhivatal: Múzeum-körut 18.

Főszerkesztő: **VÉSZI JÓZSEF**
Felelős szerkesztő: **BRAUN SÁNDOR**
Kiadója:
A SZERKESZTŐSÉG

Egész évre 14 kor., 1/2 évre 7 kor., 1/4 évre 3 kor.
50 fillér, egy hónapra 1 kor. 20 fillér.
Egyes szám Budapesten és a vidéken 4 fillér.

Elég!

Budapest, április 22.

(v.) Most már éppen elég volt ebből az áldatlan és szégyenítő herce-hurcából. Békét kívánunk és rendet parancsolunk valahára az egész magyar közönség nevében. Három napig kérelték a vasutasokat, térjenek vissza kötelességeikhez, ne prolongálják az ország gazdasági életét teljesen felbomlasztó állapotot, ne tegyék tönkre a nagyközönségnek rájuk bízott érdekeit. A három napi kérelés csak fokozta dacukat. Visszautasítottak minden békejavaslatot. Erre megmozdult a kormány s azt mondta: elég! Ma este megjelent ő felségének hadi parancsa, amely mozgósítja a tartalékos vasutasokat s így állítja őket a hadifegyvelm vaserejével az otthagytott szolgálatba.

Ime idejutott a vasutasok ügye, akik a szép szóra nem akartak hajtani. Az ördög tudja, min fenekelt meg a jó elöljelek közt megindult béketárgyalás. Sokféle hír kering erről, egyik képtelenebb a másiknál. De a legképtelenebbje is hiteltre talál immár ebben a rettenetes felfordulásban.

Mondják, hogy a vasutasok is, a kormányférfiak is az önértükre féltékenyek, mindegyik a másikatól várja a közeledés utján az első lépést. Ej, hát az uraknak van humorjuk az ilyen ostoba kanapé-pörökböz? Mikor az egész országban megakadt minden forgalom, mikor huszmillió embernek egymás közt és a külfölddel való értékcsereje napok óta szünetel, mikor a főváros az éhínség küszöbére jutott, mikor terményeink kiszorulnak a külföld fogyasztópiacairól, mikor az ország egész gazdasági vérkeringése megdermedt s minden óra milliónyi olyan kárt okoz, amelynek helyrehozása beláthatatlan időnkig lehetetlen: — akkor az urak nem az ország javát, nem a közönség érdekét nézik, hanem a saját méltóságukra féltékenyek? Mondják azt is, hogy a garanciák kérdésén mulik minden, mert a sztrájkolók vezérekara nem bizik immár semmi ígérletben. Nekik nem elég, ha a miniszter szavától a saját békefeltételeinek megtartásáért; minisztertanácsi jegyzőkönyvet akarnak, arról közjegyzői hiteles kiadványt, aztán többségi pártértekezletet, amely a minisztertanácsi megállapodásokat elfogadja; és csak ha mindezt megkapták, akkor küldik vissza a sztrájkolókat állomáshelyeikre. Igazán csodáljuk, hogy tuzsokat nem követelnek a kormánytól: tesszem, Hieronymi minisztert és gróf Serényi államtitkárt, akiket a sztrájkanyára internálnának s ha a kormányelnök megszegné az adott ígéretet, hát akkor

a tizenhárom-bizottság statarialiter leütné a két tüzsz fejét.

Ha garanciákról van szó, hát miféle biztosítékot nyújt a sztrájkoló tábor, hogy megteszi a békekötés után kötelességét? A kormány végre mégis felelős a parlamentnek s ha ígéretét nem váltja be, lakolhat szőszegéseért. Ám a sztrájkolók kinek felelősek? Esküjöknek? Azon tultették magukat. Főlebbvalóknak? Azokkal szemben meglagadták az engedelmességet. Az országának? Annak az érdekeit lábbal tiporták, mikor sztrájkba indultak, s azóta is szakadatlanul mérik a csapásokat rája. Hát kinek felelősek a sztrájkolók? Senkinek. Forradalmi táborra alakultak ők át, akik parancsot senkitől nem fogadnak el, még a saját lelkiismeretüktől sem. Hogyan követelhetik tehát maguk számára a feltétlen megbízhatóság jellegét, amely minden egyéb biztosítékot feleslegessé tesz?

Itt az ideje, hogy megmondjuk a sztrájkolóknak, miként vélekedik dolgukról a közvélemény. Olyan jogokat vindikáltak ők maguknak, amiket a közrend és az államhatalom sehoh a világon nem koncedál vasuti alkalmazottaknak. Az egyesülés korlátlan szabadságának joga, amely kiterjedhetne a sztrájk szervezésének jogáig, nem minden hivatást illet meg akulturáltak állami életében. Ha például az orvosok sztrájkra akarnának szervezkedni, az államnak közbe kellene lépnie börtönnel és szuronnyal is, mert az orvosok sztrájkja tömeges gyilkolást jelentene. Ha én kormányoznék egy országot s abban orvos-sztrájk keletkezne, én igenis összefogdosztatnám a sztrájkolót s átadnám egy század katonának, hadd tizedelje meg őket. Mert inkább hulljon el golyó által a hivatásuk becsületéről s az emberi érzésről megfeledezett orvosok közül minden tizedik, semhogy az egész nemzet védelmen martalékává legyen a pusztító nyavalyáknak. Mert más dolog az, ha a cukrász-legény sztrájkol, és más, ha a doktor nem akar gyógyítani. Más dolog az, ha a nyalánkságról mond le az ember, és más, ha az életéről kell lemondania. És ha az orvosok sztrájkja tömeggyilkolás volna, hát akkor a vasutasok sztrájkja egyértelmű a tömegrablással. Itt milliónyi értékek pusztulnak el, amik a vasutasok lelkiismeretességére és kötelesség tudására voltak bízva. Azt ugye-bár a sztrájkolók egyike sem tette volna meg, hogy éhségét a vasuti kocsik rakományából csillapítsa? Pedig amit most cselekedtek, az nem sokkal különb ennél. Hogy jobb fizetésre tehesse nek szert, kikapcsolták a mozdonyokat a rájuk bízott vonatokból, a nagyközönségnek javait ki dobták a forgalomból, a mások tulaj-

donában lévő értékeket a pusztulásnak tették ki: szóval, az ország rovására akarták kielégíteni magánérdekeiket. S miatt ők a sztrájk-lanyán sör és bor mellett tervezgetik az államhatalomnak megalázását, azalatt kimondhatatlan nyomorúság terjed szét az országban, millió honpolgárnak vagyonát érik érzékeny kérek, tönkre megy a külföld szemében a nemzet becsülete, válságba jut az egész ország kereskedelme, halálos csapások érik az amugy is pangó ipart s a vasutasok-adta példán felbuzdulva, az országnak egyre több pontján hátorodnak fel a romboló-törekvések a legvakmerőbb fellépésre.

Tudják meg a vasutasok, hogy az ország nagy közvéleménye, amely eleinte meleg rokonszenvvel kísérte sorsuk javítására irányuló törekvéseiket, most megborzadva fordul el megdölgőn a cselekvésük konokágától, amely kiszámíthatatlan pusztulásokat okoz a nemzet anyagi és erkölcsi javáiban.

Legyen valahára rend! Semmi kedvünk mostanában azt vizsgálgatni, hol s milyen hiba történt a vasutasok ügyének intézésében a kormányzat részéről. Rekriminálni és felelősségre vonni akkor fogunk, ha ez a nihilizmus letipródott s a közforgalom ismét helyreáll az egész vonalon. Egyelőre más a feladat. A legsürgősebb dolog most az, hogy ez a halálos bűnultság mufjon el az országról. A megakadt vérkeringést megint meg kell pezsdíteni, a gazdasági szervezetet végzetes aléltóságából fel kell ébreszteni. A tizenhárom-bizottság nem válhatik Magyarország diktatori főbatalmává, amelynek parancs-szavára a közrendnek fel kell bomlania s az országnak a maga legvitalisabb érdekeit fel kell áldoznia.

Éreztetni kell a sztrájkolók vezérekarál, hogy ebben az országban a milliók érdekeivel nem lehet packázni s az egész ország gazdasági forgalmának erőszakos megakasztását nem lehet még a legjogosabb célok szolgálatában sem zsarolási fegyverül felhasználni. Az alkotmány szabad mozgást biztosít mindenkinek. Egy sztrájk nem helyezheti hatályon kívül az alkotmánynak eme kardinális tételét. A jogrend azt biztosítja minden honpolgárnak, hogy anyagi javaiiban senki büntetlenül kárt nem tehet. Egy sztrájk nem forgathatja ki sarkából a jogrend eme legelemibb szabályát.

Hogy mely módon lett volna elkerülhető a sztrájk s hogy a vasutasok jogos érdekét hosszú évek során mért hanyagolták el, azt számon kérjük majd a felelős kormánytól a rend helyreállítása után. Most azt követeli a közvélemény a kormánytól, hogy csi-

náljon rendet valahára. Fűtessen mozdonyokat, kapcsoltsasson vonatokat s indítsa meg a forgalmat: a megtért sztrájkolókkal, ha lehet, nélkülük és ellenük, ha kell.

A radikális Franciaországban, ahol a parlamenti többség derékhada szocialistákból áll, a vasutasok nem tudták kivívni az egyesülési szabadságot és a sztrájk jogát, mert a törvényhozás a vasuti szolgálatnak a közjólétre vonatkozó kivételes fontosságát nem tévesztette szem elől s a doktrinér szabadságérdeket alárendelte az ország anyagi érdekének. Olaszországban a szocializmussal rokonszenvező Zanardelli-kabinet a fenyegető vasuti sztrájk ellen olyan törvényt hozott létre, amely a vasuti szolgálatot katonailag szervezi s mindennemű sztrájk-kísérletet a hadijog szigorával fojt el. Az európai kontinensen a francia köztársaság s az olasz királyság a politikai szabadságok klasszikus hazája. Ha nálunk a sztrájkoló vasutasok nem okultak e példákön, majd okul rajtuk a törvényhozás.

A vasutasok sztrájkja.

Budapest, április 22.

Mialatt a budapesti piac ismerői már az árukimerülés tüneteit vizsgálják rémült arccal és kétségbeesett tehetetlenséggel, az alatt a kormány és a sztrájkolók nemcsak hogy közelebb nem jutnak egymáshoz, de sőt, pereről-perere jobban eltávolodnak egymástól. A mai nap eseményeinek főszereplője kétségkívül az, hogy sem a kormány, sem a sztrájkolók nem akarnak engedni álláspontjukból. Gróf Tisza István mereven ragaszkodik ahhoz, hogy az állam tekintélyének sérelme nélkül többet nem adhat, mint amennyit tegnap kilátásba helyezett, s így a ma délelőtt elébe terjesztett vasutas-memorandumot még át sem vette. *Ilyen módon a*

harc teljes mértékben kiélesedett s e pillanatban a helyzet teljesen reménytelen. Természetes, hogy, az ügyek ilyen állása mellett, a kormány a legerélyesebb intézkedésekhez kíván nyulni, a sztrájkotányát fölösztatja s végrehajtja azt a tervét, hogy a vasutas-tartalékosokat fegyver alá szóllítja, sőt a mozgósítás tervével is foglalkoznak. A sztrájk kérdése a bécsi udvarnál is nagy izgalmat keltett s a király beható jelentést tétetett magának a dolgokról.

A képviselőház délelőtti ülése is rendkívül viharos volt s arval végződött, hogy a kormány napirendi indítványát fogadták el, mely szerint holnap nem tartanak ülést. A kormányelők ma délután Bécsbe ment, hogy a sztrájk kérdésében referáljon a királynak.

A nap nagyfontosságú eseményei, melyeknek hatásai most már Bécsben, Berlinben és a tengerpart városában is érezhetővé válnak, természetesen élénk izgalmat keltettek a képviselőház folyosóin és tanácskozástermében. Az ülésteremben tulajdonképpen semmi sem történt. A szabadelpvű párti politikusok aggodalmas arccal és a keserűség hangján beszéltek arról, hogy a klerikális színezetű pártok az általános fejetlenséget pártpolitikai célokra akarják kihasználni s a helyett, hogy a helyzet szanálásához hozzájárulnának, csak az izgalom fokozására és az ellentétek kiélesítésére törekcsenek. A folyosókon különben sokkal mozgalmasabb volt az élet. Egyre-másra érkeztek a hírek a sztrájkotányáról; majd a miniszterelnöki szobából kiszivárgó híreket kommentálták. A képviselők mutogatták vidékről kapott sürgönyeiket, amelyek mind a vasutasok szőhidaritásáról és a vasutak vesztogléséről ádtk hírt. Dél elmúlt már, amikor Vörös László nyugalmazott államtitkár is megjelent a folyosón, ahol legott nagy csoport vette körül. Vörös a vasutasok memorandumát hozta magával s a minisz-

terelnök szobája felé sietett. *Vászyoni Vilmos csatlakozott hozzá, aztán eltűntek Tisza szobájában. Egynegyedóra konferencia után villámgyorsan terjedt el a híre, hogy Tisza mereven ragaszkodik eddigi álláspontjához s további koncessziókat tenni nem hajlandó, a memorandum pedig át sem vette. A hir mély lehangoltságot keltett mindenfelé, mert mindenki érezte, hogy ezzel a harc kockája el van vetve. Már most — úgy mondták — beláthatatlan következmények és kiszámíthatatlan bonyodalmak elé kerülhet az ország. Debreczenből máris az a hir érkezik, hogy a sztrájk az ipari munkásokra is áterjedt s hogy a budapesti munkások is politikai sztrájkra készülnek. A folyosón Tisza merev álláspontjának magyarázatát keresik s akik értenek a kalkulációhoz, abban vélik föltalálni a magyarázatot, hogy a vasutasok igényei hat millió koronával tesznek ki többet, mint a törvényjavaslat. Ez az összeg ugyan nem nagy, de az igények kielégítése minden vonalon szükségessé tenné az állami tisztviselők fizetésének emelését, ami 70 millióra emelné az állami kiadásokat.*

Mialatt ezeket a kérdéseket tárgyalják az egyik csoportban, az alatt egy másik csoportban azt beszélék, hogy egy gyáros panaszkodva mondta el a miniszterelnöknek, hogy üzemét, szén hiányában, két nap mulva kénytelen lesz bezsüntetni, jöllehet iparcikkeivel kiszoritotta a hasonló fajta osztrák gyártmányokat. A miniszterelnök iparkodott megnyugtati a gyarost, hogy a helyzetet két nap mulva amugy is segítve lesz, mert a legrosszabb esetben is meglesz az összeköttetés Salgótarjánnal. Más helyen azt vetették föl, hogy ha a sztrájk tovább tart, a főváros vízművei, villamos világítása, sőt villamos közlekedése is megakad. Az élelmiszerek dolgában Tallán Béla földművelésügyi minisztert ostromolták kérdésekkel. A miniszter azt felelte, hogy a főváros husszük-

TÁRCA

Bizánc.

(Bemutató a Nemzeti Színházban.)

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Irta: *Ábrányi Emil.*

Európa most egy nagy szociális Bizáncban hasonl. Ahogy Bizáncban gondatlanul paráználkodtak, kőnyelmi szemtelenséggel üzték a perfidia minden nemét, elbizott nyegkepűséggel kéjelegtek az udvari ceremóniákban és a bizánci korrupció féktelen orgiákat rendezett minden vonalon, amikor II. Mohamed már döngötte a város bronzkapuit és csak napok kérdése volt, hogy ezt a cifra szemetet vérzuhatagok söpörjék el a föld színeről: éppen így diktál, szervez és parancsol az intézményes Európa egy rettentő szociális forradalom küszöbén. A régi társadalmi rend oszlopai látszólag épen állanak még. De a szocializmus II. Mohamedje rémes erejével és szörnyű fanatizmussal már döngötte a kapukat. Már elhelyezte robbanóknáit a méltóságos és fenséges társadalom oszlopai előtt. Egy-egy akna már robban is pokoli dörgéssel és a nyomorjanicsárai üvöltöttek, tele harkézséggel, tele bosszúvágygyal. Rövid idő kérdése: és elkezdődik az ostrom, a döntő, az általános ostrom.

Érthető, ha *Herczeg* Ferencnek éppen most jutott eszébe, hogy a pusztuló Bizánc

történetét dramatizálja. Ez a finom kutató, ez az érzékeny idegzetű megfigyelő rothadás-szagot érzett a levegőben. S még érthetőbb, hogy magyar író lelkében támadt föl a süllyedt Bizánc emléke; magyar írók kapott meg az a sötét gondolat, hogy élénk állítson egy nemzetet, mely a saját kezével ósta meg a maga sírját. Mi tette tönkre Bizáncot? A féktelen pártoskodás, a nemzeti öntudat meggyöngülése, a közszellem lassu elsorvadása, a bujaságban és hízkelésben megromlott férfiaság, a kapzsi haszonlesés, a loyaltásban mértéket tartani nem tudó bizantin szolgalelkűség, a rangok és etikettek neveléses kultusza, egység, erő, jövőbe vetett szilárd hit és a haladás mély vágya helyett erkölcsi bomlás, maradiság, lusta elmék, alacsony jellemek és multból maradt cafrangok silány tisztelete. Jól tudom, hogy a magyarban nagy regeneráló erők vannak. Jól tudom, hogy eddig kiállotta Mubit és Mohácsot, Majtényt és Világost. De a bizánci bomlás ijesztő szimptomáiból nem látunk-e, nem látunk-e folytatást gyűlöletes vonásokat itt mi közöttünk? Haladunk-e hatalmas közérzéssel és egyetértő energiával az egység magyar állam megalapítása felé? Alacsony szolgalelkűség nem váltakozik-e fennhéjázó pártoskodással? Nem vagyunk-e százszor erősebbek a személyek gyűlöletében, mint a közjóért, a haza nagyságáért hozott áldozatokban? A magyar még messze áll a keletromai császárság végtétől, de lejtők tátonagnak előtte. Ezt a nemzetet övni kell a morális csuszamlásoktól. Szükséges, hogy megintsék a vi-

lágörténet tanulságaival. Szükséges, hogy időnként eszébe juttassák — Bizáncot.

A hatás csak mély és megrázó lehet, ha ezt a világtörténeti tanulságot olyan mester állítja élénk, mint *Herczeg* Ferenc. Fantáziájának és színeinek a gazdagsága egyenesen meglepő. Nem aprólékos munka ez; nem rakosgatta egymás mellé archeológyszerű pontosággal a föliánsokból kiszedett adalékokat; és a kor sajátos levegője mégis végigárad a darabon; a szabad képzelettel visszavarázolt eseményekben az egész kor romlott lelke ott van és drámai életet él. A néző érzi, hogy az igazi Bizáncot látja a maga undorító dekadenseivel, a maga vérfagyasztó tragikomikumával; hogy az a mese, amit *Herczeg* kitalált és az utolsó Paleolog pusztulásához fűzött, stilszerűen simul a történeti valósághoz.

A história csak ennyit adott *Herczeg*nek: Mohamed szultán Bizánc átadására szólította föl Konstantin császárt; cserében megkínálta Peloponnesus birtokával. Konstantin, ambar a sikeres védelemben nem bizott többé, visszautasította Mohamed ajánlatát; elment a Zsófia-templomba és latin ritus szerint megáldozott; azután visszatért a palotába és érzékenyen elbueszott minden hívtől; másnap hajnalban a Charisius-kapu közelében esett el, nem messze a hős genovai kapitánytól, Giustinianitól, aki halálos sebbel viték egy olasz gályára; bátran halt meg az utolsó bizánci császár; rakásra öldösött hullák dombja alatt akadtak rá szétmarcangolt holttestére.

Ezt a keveset formálta drámává *Her-*

ségele tizennégy napra biztosítva van ugyan, de a tojás-, tej-főzelékfélék és a burgonya teljes hiánya fenyeget, úgy, hogy a közlekedés beszüntetése éppen a legszegényebb néposztályt fogja legsúlyosabban érinteni.

A folyosó kőza hírei közt élénk fel-tűnést keltett az a hír is, hogy a sztrájk-kassa javára osztrák gyárosok küldenek pénzt. A vasutasok nem is tudják a pénz-segélyek forrását, de elfogadják, holott azzal a céllal küldik a pénzeket, hogy a sztrájk ne szűnjék meg, amiből az osztrák gyáriparnak kiszámíthatatlan hasz-nai vannak.

Mialatt a folyosókon ezeket a dolgo-kat beszélnek meg, benn az ülésteremben Lengyel Zoltán mondja el a sztrájk törté-netét s iparkodik beszédét a kellő rém-hirekkel földszíteni, elmondván, hogy a vasutasok föl fogják robbantani a vasuti hidakat. Egy kis zugás támad erre a jobb-oldalon, de Lengyel Zoltán beszédének vége van már s az elnök már ott tart, hogy a megyei tisztviselők fizetésrende-zési javaslatát harmadszor olvastatja föl. A Ház elfogadta. Az elnök a legközelebbi ülés napirendjét akarta megállapítani s azt indítványozta, hogy hétfőn tartsanak ülést. Ez az indítvány sehogyssem tetszett Rakovszkyéknak, akik legott zárt ülést kértek. A folyosón elitették a dolgot s azt mondták, hogy ettől a parlamenti játéktól komoly időkben semmi jót sem lehet várni. A zárt ülés nyugodtan folyt le s aztán, hogy megnyitották a nyílt ülést, elfogadták az elnöki indítványt.

*

Ma délelőtt Vörös László és Vázsonyi Vilmos a miniszterelnöki szobában felkeresték gróf Tisza István miniszterelnököt, aki Lukács pénzügyminiszter jelenlétében fogadta a képviselőket. Vázsonyi előadta a helyzetet, hogy teljes a vasuta-sok szolidaritása. A vidékről százával ér-keznek a sürgönyök, hogy a memorandum álláspontjától ne tágtítsanak. Attól kell tar-

tani, hogy a szolidaritás érzeténél fogva a Déli Vasutnál is észlelhető forrongás arra vezet, hogy a sztrájk oda is kiterjed. Az erőszak utja láthatatlan bonyodal-makba sodorja az országot és mérhetetlen gazdasági károkat okoz. Ajánlja: 1. Küldjön ki a kormány kormánybízottot, aki teljhata-lommal intézkedhessék és tárgyalhasson. 2. Ha a kormánytekinély szempontja nem engedi, hogy a kormány kényszerhelyzetben teljesítse a vasutasok követelését, vegyék a kibontakozást a pártok a kezükbe. Az ösz-szes pártok vezérférfiai jelenjenek meg a sztrájkolók között és biztosítsák őket arról, hogy azon esetben, ha a sztrájkot meg-szüntetik, memorandumban foglalt köve-teléseiket támogatni fogják. A pártok és a parlament akarata előtt pedig a kormány tekintélyének sérelme nélkül is meg-hajolhat.

Gróf Tisza István miniszterelnök kije-lentette, hogy a képviselőház mai ülésé-ben elfoglalt álláspontjához ragaszkodik és ha estig a sztrájk meg nem szűnik, az állami tekintély megóvására mindent el-követ és a sztrájkot megtöri. Ezekután Vörös és Vázsonyi távoztak, látva a két álláspont kibékíthetetlen voltát, délután kimentek a sztrájkanyára és referáltak a kormánynál történt eljárásukról és a mi-niszterelnök ultimátumáról.

A képviselőház ülése április 22-én.

— Kezdeté délelőtt 1/211 órákor. —

Elnök: Perczel Dezső.

A kormány részéről jelen vannak: gróf Tisza István, Lukács László, Tallián Béla, Hieronymi Károly, Berzeviczy Albert, Ploz Sándor.

Elnök: Megnyitja az ülést és jelenti, hogy Szalay László az ülés végén meg fogja sür-gősen interpellálni az igazságügyminisztert, napirend előtt pedig megadta a szót gróf Lathányi Tivadarnak, Rakovszky Istvánnak és Lengyelnek, e lenben elnöki felelősségénél fogva, miután már két ülést csak naprend előtti felszólalások töltöttek ki, nem enged-hette meg Zboraynak és Okolicsányinak a szóbeli engedelnyt a napirend előtt. (Nagy zaj.) Megszavaztatja a Házat, hogy megadja-e erre az engedelmet. A szavazás után konstatala-

hely a többség nem engedi meg Okolicsányi-nak és Zboraynak a felszólalást.

Rakovszky István megelőzőleg arra kéri a miniszterelnököt, hogy tájékoztassa a Házat a mai helyzetről. (Helyeslés a bal- és szélső-baloldalon.)

Gróf Tisza István miniszterelnök azt fe-leli, hogy semmi különösebb közlendője nincs. Fájdalom, nincs remény arra, hogy a kor-mány előzékenysége és békétürése megféle-lyt visszhangra találjon. A kormány tovább foly-tatta az intézkedéseket bárha egyelőre még várta a gyökeres rendelkezésekkel, még nem alkalmazott új munkaerőket a köteleességszegő alkalmazotak helyett, mert az új munkaerők beállítására egyértelmű a köteleességüket meg-szegő tisztviselők és alkalmazottak elbocsátá-sával. (Ugy van! jobboldal. Zaj a bal- és szélsőbaloldalon.) Ha még ma nem térnek vissza a munkához az elvakított és elbujtoga-tott alkalmazottak, akkor a kormány már nolanp kénytelen lesz — bármennyire is sajnálja — megtenni a messzebbmenő intézkedéseket, amelyek véglegesen eldönlik a mozgalom sor-sát. (Élénk helyeslés a jobboldalon. Zaj a bal- és szélsőbalon.)

Lengyel Zoltán: Azokra a vonatokra senki sem fogja magát rábízni! (Nagy zaj.)

Gróf Tisza István miniszterelnök: A kor-mány elment az engedékenységre végső hatá-ráig, most már nem késlekedhetik azokkal az intézkedésekkel, amelyekről a forgalom helyreállítása üggy. (Élénk helyeslés a jobbrol. Felkiáltások baró: Csak fenyegetessen!)

Gróf Lathányi Tivadar: Nagy mulasz-tások történtek és kétségtelen, hogy előre-látással meg lehetett volna akadályozni a baj kitörését. Nem akarja az izgalmat fokozni, de kénytelen rámutatni, hogy a miniszter-eleők elejétől fogva rideg álláspontot fog-lalt el, mikor az elenzékről kérétek, hogy le-gyen engedékeny. Pedig akkor még a jóindulat sokat segíthetett volna. Már másnap a mi-niszterelnök is belátta, hogy legjobb lesz alkuba bocsátkozni. Nem érti, miért ne le-hessen a vasutasoknak kiadásba helyezni azt a csekély többletet, amelyet kérnek. (Helye-slés a szélsőbaloldalon.) A sztrájk nem annyira a fizetésfelelősséget, mint inkább a szolgálati pragmatika előadását tört ki. Törvényho-zási uton kell a pragmatikát életbe léptetni, mert a rendelkezést iránt bizalmatlanság van. Méltányosan kell rendezni a nyugdíjügyet, mert hisz képtelen állapot az, hogy a vas-utas 36 évi szolgálat után kaphat teljes nyug-díjat, e lenben például a tanár 30 év után teljes fizetését élvez nyugdíjúl. Nem szabad megakadályozni, hogy a vasutasok érdekeit védelmére szövetkezést alakíthassanak. Ez az intézmény Ausztriában bevált. Véglegesí-teni kell a rosszul fizetett ezer meg ezernyi alkalmazottat. A rend csak akkor fog helyre-

czeg Ferenc a maga fényes invenciójával. Háromfelvonásos drámája egy nap alatt történik Bizáncban. a császári trónterem-ben, 1453. május 29-ik napján. Az udvar minden tagja kész elrúlni a császárt, földadni Bizáncot és eladni önmagát az osztrómli török szultánnak: a patriárka, Spiridon, az udvari főkamrás, Laszkarisz, a tengernagy, Notarasz, a fővezér, Leonidasz, a nemesek feje, Lizander, az udvari költő, Kratesz, az udvari böcs, Demeter nagyherceg, a császár ikertestvére és maga Iréne császárné, a „szent császár” hitvese, aki Konstantin háta mögött sze-relmes levelet küld a szultánnak és föl-kéri udvarhölgyét, Zenóbiát, hogy kever-jen mérget a férje számára, ha nagyon alkalmatlanná válnék. A bizánci patriár-ták guz kompániájában csak egy jellemes férfiú él: Giustiniani Giovanni, az idegen zsoldos, a genovai kapitány, Konstantin egyetlen hű embere. És még valaki ragaszkodik hozzá: Herma, a kis athéni lány, aki halálos szerelimmal csüng az elhagyott cészáron. Konstantin olyan nemes és gyönyörű, hogy csak ő maga nem ismeri föl környezetének a feneket-len alávalóságát. Még a hű Giovanniól is haraggal fordul el, amikor Bizáncot vadolja előtte. De végre fölnyílnak a szemek. A szultán követeket küld hozzá: Ahmedet, a tulajdon öcsését és Ahmed nevelőjét, a vén, ravasz, Lala Kalit. Föl-hívják a császárt: a tja föl Bizáncot. Szab-odon, fegyveresen vonulhat ki, mindazok-kal, akik követni akarják. De akik vele mennek, elvesztik minden vagyonukat. Akik maradnak, a szultán teljes kegyel-

mében részesülnek. Konstantin egyórai időt kér, hogy hűveivel tanácskozzék. A két követ visszavonul és az ideá-lis császár rajongva szól az udvarhoz, a néphez, menjenek vele mind, alapítsa-nak új Spártát a messze északon és új erővel térjenek vissza, hogy elvegyék Bizáncot a pogánytól. Választ vár és meg-kapja a választ: egy lélek sem megy vele. Gyunyoson otthagyják a faképnél. Ekkor a kiábrándult césár elhatározza Bizánc pusztulását. Megparancsolja Gio-vanninak: üttesse le Ahmed fejét és Lala Kalit korbácsoltassa ki a városból. Utóljára még megkoronázza Hermát a hűtlen Iréne cserbenhagyott koronájával, azután megy, hogy hős halálát haljon Bi-zánc sáncain. Herma vele hal. Giovanniit haldokolva viszik el a genovai zsoldosok. Az áruló udvart pedig rakásra koncolják a felbőszült szultán szerezcsen hóhérai.

Hatásosabb, színekben csillogóbb drá-mai képeket talán még sohasem láttunk a nemzeti színpadon. A romlott Bizánc egész buja pompájával jellemzi Herceget a cselszövő udvart, zord erővel a Giovanni férfisságát és finom pszichológiával a mohamedán karaktert Ahmedben és Lala Kalilban. Felséges hangulatot áraszt a második felvonásnak az a jelenete, amikor alkonyatkor megszólalnak az összes ha-rangok. Utóljára zug-bug a sok ünnepe-lyes ére és Konstantin merengve bucsu-zik a keresztény Bizáncról. Megdöbben-tően érdekes a befejező kép, amikor hozzák a rémhíreket a palota termébe szorult udvarnak. Vad sikoltással támad föl az élelőszón a gyáva kéjelgőkben. Sápadt,

vonagló arccal tódulnak a kijaratok felé, amig kívülről behangzik a Konstantin ravatalát kísérő török katonák rekedt túlkölése, mint a végítélet trombitája. Hiába minden menekülés. A fölpattant ajtók küszöbén fényes pallossal fekete hóhérok állanak. Több gyunyval, több igazsággal, több erővel lehetetlen megírni egy pusztulásra éreit, méltatlan, degene-rált náció halálát. A nyelv lendületét a jambus emelte volna, de Herceget prózaja itt olyan szép, hogy a vers hiányáért kár-pótlást találunk benne.

A mai szenzációs bemutatáshoz jól illett a Jászai Mari külön szenzációja, aki automobilon robogott vissza Szegedről, hogy lehetővé tegye a premiéret. A nagy művésznőn nem látszott meg a rendkívüli utazás fáradtsága. Csodaszép volt a bizánci császárné kosztümjében és remekül ját-szotta Iréne szerepét. Beregi (Konstantin) abban a jelenetben volt hatalmas, amikor halálra ítélte Ahmedet. Gyönyörű alkítás a Mihályfi Giovannija; csupa erő, nemes hűség és acélos férfiaság. Török Irma Hermajá bájosan gyöngéd és pótikus. A többi szereplő is jeles játékkal járult az előadás nagy sikeréhez, különösen Gál mint Lala Kalil, hatalmasan árnyalt be-szédével, Nádas Ferenc mint főkamrás, Iványi mint Demeter és Lenkei Hedvig mint Olga nagyhercegnő. A Nemzeti Szín-ház kiállításának dekorációjában és jelmez-ekben méltó a darab pompájához. A szín-ház együtt triumfált a szerzővel, akit vi-haros tapsok szőlítottak megszámlálhatat-lan sokszor a lámpák elé.

állani, ha a kormány engedékenységet mutat. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Rakovszky István: Az a legfőbb baj, hogy a kormány mondhat és tehet bármit, nagy tömeg van a háta mögött amely mindig és minden helyes. Az ellenékek idekorán figyelemzette a kormányt, hogy mi készül és mivel lehet a hat megelőzni. De a miniszterelnök példát akart szólni. Nagyon szép dolog az auktortás elve, de nem válik be mindig. (Ugy van! baró!) Hogy milyen nagy a kormány tekintélye, az kitűnik abból, hogy zsránsra van szüksége, aki — félhivatalos jelentés szerint — jótállást vállaljon a kormány ígéreteiért, és a jótállás szerepére Vörös László vállalkozott. (Derült-ség a baloldalon.) A kereskedelmi miniszter azt mondta, hogy vállalja a felelősséget azokért a károkért, amelyeket a sztrájk okoz. Múasson a világon kormányt amely ilyen világraszóló botrány után megmaradhat állásában. (Zajos helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.) A miniszteri felelősségnek az árát az ország fogja megfizetni. Ha vád a helyezési indítvánnyal áll elő az ellenékek, a többség leszavazza és a világ kacagni fog rajta. Ne beszéljenek hát olyan nagy hangon arról a miniszteri felelősségről. (Zajos helyeslés a baloldalon.) Merénylet történt a közszabadságok ellen, száz meg száz embert tartóztattak le és a toloncházba hurcoltak világos nappal. Ezt meg kell torolni. Meglehet, hogy holnap már megindulnak a vonatok, de a vasúti forgalom helyreállításával még nem áll helyre a bizalom a vasúti intézmény iránt. Ajánlja hogy kűdjenek ki parlamenti bizottságot, amely a békés megoldás felől tanácskozzék. (Élénk helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.)

Gróf Tisza István miniszterelnök: Senki-nek sem tesznek szolgálatot az ilyen hangulatkeletésre való beszédekkel. (Helyeslés a jobb-oldalon. Zaj a baloldalon.) A leghevesesebb volna átérni a napirendre és folytatni a parlament munkáját. (Zaj a baloldalon.) Igen természetes, hogy e szomorú esemény miatt a törvényhozás felelősségre vonhatja a kormányt de mindaddig, míg a kormányzat terén szükségesnek mutatók intézkedések nincsenek megtéve, míg az ügy a parlament elé nem kerül, nem lenet a képviselőház hivatása, hogy jótéti bizottságra alakuljon át. (Élénk helyeslés a jobboldalon. Felkiáltások balról: Botrány!) és növeje a tejetlenséget. (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Amel, et önök okoztak!) s az anaraki, amelynek számos jelenségei most mutatkoznak. Könnyű az időt fölösön szemrehányással tölteni. (Zaj a baloldalon. Felkiáltások: Kölesönös?) Hiszen ha elérkezik az ideje annak, hogy levonjuk a következtetéseket, ő is fenntartja magának a kritika jogát. (Élénk helyeslés jobbról. Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Megint fenyeget! Nagy zaj. Halljuk Vörös Lászlót!) Az ilyen szomorú események mutatják a parlament politikai erőpróbáját. (Felkiáltások balról: És a kormányzat bölcseségét!) Erőpróbája a hazafii mérsékletnek és a kötelességérzetnek. Nem helyes bünbakat keresni, kölesönös vádaskodással pazarolni az időt; arra lett volna szükség, hogy imponáló módon nyilatkozzék meg a parlament tekintélyes száva hogy a bűnösöknek szigoruan kell bünhödniök a kötelességérzetbe vetett bizalom megrendülésének véget kell vetni, a magyar állam reputációján esett esorbát ki kell köszörlülni. (Élénk helyeslés jobbról.)

Vörös László szerepe nem állott és nem állhatott egyébből, mint hogy a józan belátás utára terelje a megévesztett szerencsétleneket, s erre ő, akit a vasutasok ószinte jóakaróknak tartanak tszeteinek, kiválóan alkalmasnak nyilván magat. Arra vállalkozott Vörös László, hogy a vesztükbe rohanó... (Zaj a bal- és szélsőbaloldalon. Felkiáltások: Már megint fenyegetőzik!) Sértő fe tenni róla, hogy a kormányt illető kezdeményezést akarta így magához ragadni (Felkiáltások: Nagyon okosan tette Vörös László!) Persze hogy okosan tette. Az ő szerepe a miniszteri felelősséget és a kormány intézkedési körét egyáltalán nem érinti. (Zaj a baloldalon. Felkiáltások: Az a kérdés, mikor indulnak a vonatok!) Szó sincs róla, hogy a kormány egyedül abban látja a megoldást és teendőjét, hogy új emberek beállításával a torgalom ismét meginduljon. Ez csak egy intézkedés a nagy sorozatban. Annyi bizonyos, hogy ha a vasúti személyzet nem tér vissza önként a munkához, akkor amnesztációról szó sem lehet többé (Helyeslés a jobb-oldalon. Nagy zaj a bal- és szélsőbaloldalon. Felkiáltások: Most már az amnesztiát is visszaszívja!) Ha a kormány most már nem nyulna a végső eszközökhöz, akkor méltán lehetne vádolni mulasztással. (Nagy zaj a bal-

oldalon. Felkiáltások: Ez frázis! Hol vannak az eszközök!) A kormány már eddig is megtett minden lehetőt, több irányban indultak vonatok. (Felkiáltások balról: Csak Bécs felé! Az sem érkezett meg!) A kormány tartózkodott az utolsó pillanatig olyan intézkedésektől, amelyek előidntek a kockát és a szerencétlen emberek sorsát; tartózkodik még estig. (Zajos helyeslés a jobboldalon. Mozgás a bal- és szélsőbaloldalon.) Ha estig nem áll be a kijózanodás, akkor el van vetve a kocka és senki sem fog frázist emlegetni, mert következnek a tettek. (Hosszantartó nagy zaj a bal- és szélsőbaloldalon.) Azokért a tettekért pedig, bárhog fognak is megtámadni a-ok, akik most irásokat emlegetnek, a kormány a nehéz időkben teljesített súlyos kötelesség felemelő tudatával fogja a felelősséget elvállalni. (Zajos helyeslés a jobboldalon. Mozgás és zaj a bal- és szélsőbaloldalon.)

Elnök: Felüggeszti az ülést.

(Szünet után.)

Lengyel Zoltán: Kifogásolja hogy egyetlen egy miniszter sincs jelen! Kéri, hogy addig függesztek föl még egyszer az ülést.

Elnök: Már bekérte a kormány néhány tagját. (Tisza miniszterelnök a terembe lép.)

Lengyel Zoltán: Azért szólok föl a vasúti ügyében, hogy a valódi helyzetet tárja föl. Három részre osztja tölszólalását és beszélni akar a sztrájk előzményéről, a helyzeiről és végül a szükséges teendőkről. A kormány tehetetlen a sztrájkkal szemben és ezért el kell hagynia helyét. Rendőrséggel nem lehet az ilyen kérdést elintézni s nem lehet segíteni 40.000 ember sztrájkján avval, hogy 900 osztrák vasutast hozat ide. Sem a nemzet szimpátiájára, sem a társadalom rokonszenvére nem hivatkozhatk Tisza, mert ha ez a rokonszenv vele volna is, a rokonszenvtől ugyan nem indulnak el a vonatok. A vasutasok mozgalmánkn történetét mond a el ezután az 1901. évtől kezdve, amikor a mozgalom megkezdődött. A vasutasokat akkor becsapták s ez izgatta őket a tetre, nem pedig a sajtó igaztásai. Nem áll, hogy a fizelésjavaslat a régi helyzetnél jobbat terem és a vasutasok régi panaszait orvosolja. Bonyítja, hogy a javaslat mosohán bánik el a vasutasokkal. Meg kell oldani a nyugdíjkérdést és a pragmatikát meg kell adni. (Nagy zaj) Az egész sztrák 3.500.000 koronáért folyik és ő Hock Jánossal idejében képes lett volna 2 millió koronával egyezséget hozni létre. Mi ez a csekély összeg ahhoz képest, amibe az államnak a kártertesek fognak kerülni? Magyarország 50 milliót többet fog a sztrájkért fizetni. (Zaj a jobboldalon.) Tud eset, hogy egy almozdonyvezető 24 koronát kap havonként, naponta 80 krajcárt keres, ha munkában van, ha nincs szolgálatban, akkor is négyszer kell jelentkeznie napjában. (Zaj a baloldalon.) 80.000 szakképzett, becsületes, jó magyar emberről, családapokról van szó. (Zaj.)

Bartha Miklós: Többet érnek, mint a miniszterek! (Nagy zaj.) Minisztert könnyebb kapni, mint vasutast! (Hosszantartó zaj.)

Lengyel Zoltán: Értésült róla, hogy olyan az a keseredés, hogy a családott vasutasok képesek a vasúti hidakat is felrobbantani. (Felkiáltások jobbról: Bravó! Csak igazságnak! Nagy zaj.) ha nem teljesítik jogos követeléseiket. (Nagy zaj a jobboldalon.) Reméi, hogy nem jut idáig a dolog. (Hosszantartó zaj.) Kötelessége volt ezt elmondani. (Megmegújuló nagy zaj.) Egy álomásnök mondotta neki, hogy: uram, csak egy gombot kell megnyomnom és a hidat felrobbantják, ha nem adák meg a vasutasoknak a megelhetés módját. (Zajos közbekialtások jobbról.) Ne köztvetőkkel tárgyaljon a kormány, de maga a miniszter álljon szóba a vasutasokkal. (Derűtség a jobboldalon.) Azt hiába várják, hogy a vasutasok kézsókra menjenek. (Zajos helyeslés a baloldalon.)

(Zavar.)

Elnök: Következik a napirend: a vármegyei tisztviselőik fizetésjavaslatának harmadik olvasása. (Nagy zaj. Felkiáltások balról: Késő van!) Csak pár percig tart! (Felolvasatva a javaslatot, amelyet megszavaznak.)

Következik a sürgős interpelláció. (Felkiáltások balról: Előbb meg kell állapítani a napirendet!)

Indítványozza, hogy a legközelebbi ülés hétfőn délelőtt 10 órakor legyen (Nagy zaj.) s annak napirendjére tüzékk ki a községi és kör egyezők illetményeinek rendezéséről szóló törvényjavaslatot és a minisztereknek mára kitűzött válsázati interpellációkra. (Zajos ellentmondások a bal- és szélsőbaloldalon.)

Rakovszky István: Ilyen válságos helyzetben a parlamentnek együtt kell maradnia,

A miniszterelnök mondotta, hogy rendkívül sürgős teendők várnak elintézésre. Holnapra a sztrájk még nagyobb mérvet fog öteni. (Zaj.) Ha a kormány ragaszkodik az elnök indítványához, az annak a jele, hogy a kormány ki akar bujni a felelősség alól. (Zajos tiltakozás jobbról. Ugy van! a baloldalon.) Indítványozza, hogy holnap is legyen ülés. (Helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.)

Gróf Tisza István miniszterelnök: Tagadhatatlanul komoly a helyzet. (Nagy zaj.) Ismétli, hogy a mai viszonyok között a kormányzati akciók közepette nem lehet hivatása a parlamentnek, hogy jótéti bizottságnya alakuljon (Élénk helyeslés jobbról.) és beavatkozzék a kormányzati teendőkre. (Felkiáltások balról: Ah! Nagy zaj.) Akkor akarunk kibujni a felelősség alul, ha megosztaná azt a törvényhozással. (Ugy van! jobbról.) Szerette volna, ha itt olyan nyilatkozatok hangzottak volna el, amelyek az ügynek szolgálatára váltak volna. (Élénk helyeslés a jobboldalon. Nagy zaj. Felkiáltások jobbról: Olaját öntenek a tüzre! Nagy zaj a bal- és szélsőbaloldalon. Elnök folytatatosan csönget.) A kormány meg fogja övni az ország érdekét. (Felkiáltások balról: Ügyetlenkedni és lenyegetni tud! Nagy zaj.) Ezek a tejszólások nagyban hozzájárultak azokhoz a szentvédekhez, amelyek most már a mozgalom áldozataitól el nem hártathatók. (Nagy zaj a baloldalon. Ugy van! jobbról.) Elfogadásra ajánlja az elnök indítványát.

Szivák Imre: A törvényhozás nem akar lemondani a felelősségrevonás jogáról azzal, ha honap időt enged a kormánynak az intézkedésre (Helyeslés jobbról.) és nem vonja el tőle az időt és lehetőséget az intézkedésre. (Helyeslés jobbról.)

Baró Kaas Ivor: A páholy beszél balról!

Rakovszky István: Ugy van!

Nessi Pal most értesült arról, hogy holnap sazezer munkás készül sztrájkolni. (Nagy zaj.) Ilyen válságos időben a parlamentnek nem szabad szünetet tartania. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Elnök: Jelenti, hogy Rakovszky 20 aláírással ellátott íven zárt ülést kér. Kiüriteti a karzatokat és addig szünetet rendel el.

(A zárt ülés.)

Jakabffy Imre elnök: Megnyitja a zárt ülést (Felkiáltások: Hol vannak a miniszterek?)

Szederkényi Nándor: Megdöbbenést keltett a mi sorainkban az elnök indítvány. Amikor az ország nyugalma fel van duva, akkor, még ha nem is volna együtt a Ház, össze kellene hívni (Felkiáltások jobbról: Dkciókkal nem segítünk! Nagy zaj.) Ha a kormány nem tudott 2 óra alatt rendet csinálni adjon helyet olyan kormánynak, amely tud rendet csinálni.

Rónay János: Renitens embereket nem pártolunk!

Kubik Béla: A miniszterelnök a renitens!

Ugron Gábor: Ezek XVI. Lajos miniszterei!

Szederkényi Nándor: Az a kérdés, képes-e a kormány a torgalmat helyreállítani. Ha igen akarjuk tudni az eszközöket. Ha jók a kormány terveli, hozzá fogunk járulni, ha nem jók, akarjuk, hogy a kormány viselje a felelősséget. Tiltakozunk az ellen, hogy holnap ülés ne tartassék és a holnap napért felelőssé teszszük a kormányt. (Ugy van! ugy van!)

Gróf Zichy Aladár: Nagyon megdöbben-tette őt is, hogy a miniszterelnök holnap ülést nem kíván tartani, mert azt hiszi, hogy ha nem volna együtt a Ház egybe kellene hívni, hogy a kormány megosztthassa a felelősséget a képviselőházzal. Mi azt hittük, hogy az államvasut az állameszme erős támasza és most a szomorú válotra ébredünk. Ez azt mutatja, hogy önök előt fehasználták, de érték nem tettek semmit. Ha ezt nyilvános ülésben mondaná el, ráfognák, hogy szíja a sztrájkot. (Zajos helyeslés baról.)

Okolossányi László: Ami a holnap ülést illeti, nem tartanók azt szükségesnek ha azt látók, hogy a kormány szerencés kézzel, lépésről-lépésre közeledik a megoldás felé. De napról-napra romlik a helyzet. Szükséges, hogy a Ház nyomban gyakorolja a kritikát. (Élénk helyeslés baról.)

Elnök: A zárt ülést berekeszti.

(Nyílt ülés.)

Jakabffy Imre elnök megnyitja az ülést. **Baró Daniel** Ernő eltagad az elnök indítványát, hogy holnap ne legyen ülés, mert a kormánynak nyugalomra és bigadszázra van szüksége. (Ugy van! a bal- és szélsőbaloldalon.) Igen, a kormánynak és a felízgatott vasúti személyzetnek egyaránt. (Helyeslés

jobbról.) A legszigorubb intézkedések során sem szabad megfeledkezni a humanizmusról. Idő és nyugalom kell ahhoz, hogy az a kis-bír, aki minden ember mellében van, megszólaljon. (Derültség a baloldalon.) Ha a félrevezetett vasutasok józan belátással visszatérnek a munkához, akkor még van mód a bünbocsánatra. Ilyen módon. amint most három nap óta történtek, csak az ellenzékéről szólhatnak fel s a feligazított vasutasok azt hiszik, hogy az egész törvényhozás helyesül az erőszakos mozgalmat. (Nagy zaj és felkiáltások balról: Hát miért nem beszélnek önök is!) Önök hangoztatják, hogy a sztrájkot senki sem helyesli. (Ugy van! balfelől.) Elismeri, hogy az ellenzék sem kívánja a sztrájkot, de valójában ezt érik el beszédekkel. Elfogadja az ellenzék indítványát.

Elnök: Napirendhez csak négyen szólhatnak. tehát a szavazás következik. Kérdi, elfogadja-e a Ház az elnök indítványát, hogy a legközelebbi ülés hétfőn legyen, avagy Rakovszkyét, aki honnapra indítványozza az ülés kibírdetését. Szavazás után kimondja a határozatot, hogy legközelebb hétfőn tart ülést a képviselőház. Ezzel az ülést berekeszti. (Felkiáltások a szélsőbalon: Mi lesz a sürgős interpellációival?) Kérem, az interpelláció...

Kubik Béla: Most már csak diskurál-gatni lehet, mert az ülés be van zárva!
Az ülést délután 1/4 órakor végződik.

Reménytelen helyzet.

Az éjszaka még serényen dolgozott a tizenhárom bizottság a béke előfeltételeinek megteremtésén s délelőttre már kialakult a helyzet reménytelensége. A fizetésrendezési javaslat s az 1901. évi memorandum egybevetése révén megállapított kívánságokat délelőtt féltizenegy órakor vette át Vörös László a Demokrata Körben Vássonvi Vilmostól s rögtön elvitte Hieronymihoz és Tiszához. Kiderült, hogy a vasutasok követelése az államháztartásnak újabb hat millió koronával való megterhelését jelenti. A miniszterelnök s a kereskedelmi miniszter menten hangsúlyozták, hogy ezen az alapon tárgyalni sem lehet. Ezt tudatni akarta Vörös László a végrehajtóbizottsággal, de a vasutasok azt üzenték a képviselőháza, hogy ők ezental már a Demokrata Körben sem tárgyalnak, mert tegnap onnét történhetett az a misztifikáció, amely csaknem megbontotta a sztrájkolókat szolidaritását. Vörös László déltájban meg is üzent, hogy kimegy a sztrájkanyára. A képviselőházból csakhamar híre terjedt szerte a városban, hogy a helyzet reménytelenebb, mint valaha. A kibontakozás reménysegei szétfoszottak. Dobieczy Sándor országgyűlési képviselő, volt debreczeni üzletvezető fölvetette azt a tervet a Házban, hogy lépjenek akcióba a parlamenti pártok, menjenek ki a sztrájkolók közé s igyekezzenek meggyőzni őket álláspontjuk tarthatatlanságáról. Tervét közölte a miniszterelnökkel is, aki semmi kifogást sem tett ellen, de hangsúlyozta, hogy Dobieczy s a hozzá csatlakozó képviselők csak mint magánemberek járhatnak el, a kormány semmiféle megbízatással sem ruházta fel őket. Dobieczy ki is ment a sztrájkanyára néhány képviselővel. Akkorra értek ki, mikor a nyugoti pályaudvar főnöksége kitelefonozta, hogy hagyják abba a sztrájkot, mert rettenetes a kormány szándéka.

A kormány ultimátuma megdöbbenést keltett mindenfelé. Esti hat óráig vár a kormány, hangsúlyozta Tisza István a képviselőházban, aztán oleskedni fog. A miniszterelnök éjszaka Bécsbe utazik, a honvédelmi miniszter már tegnap óta ott van. Parlamenti körökben beszéltek, hogy Nyiri Sándor honvédelmi miniszter arra kér fölhatalmazást a királytól, hogy azokat a vasuti alkalmazottakat, akik tartalékos vagy póttartalékos katonák, azonnal hívják be fegyvergyakorlatra, s az alkalmazottak a fegyvergyakorlat helyett vasuti szolgálatot teljesítsenek. Ha katonai jurisdikció alatt vannak a vasutasok, akkor a szolgálat teljesítését meg nem tagadhatják, mert ezzel büntetett követnek el, amelyért

békében súlyos börtön, mozgósítás esetén pedig halálbüntetés jár.

A mozgósítás híre is kísértett. Bécsből érkezett egy távirat, amely ezt jelentette: A legfelső katonai hatóságok arról tanácskoznak, hogy a magyarországi csapattelek egy részét mozgósítsák, részint azért, hogy a vasuti szolgálathoz szükséges legénység rendelkezésre álljon, részint pedig azért, hogy a magyar államvasutaknál szolgáló tartalékos katonákat a katonai fegyverem alá állítsák.

Az államvasutak igazgatóságánál reggel tízedél órakor érkezett volt. Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter elnököl az értekezleten. A tanácskozásban részt vett Ludvig Gyula elnökgazgató, gróf Serényi Béla államtitkár, Marx János forgalmi igazgató, s Décsey üzletvezető. Décsey tegnap az első katonai vonattal elutazott Bécsbe s rögtön vissza is jött. Elmondta, hogy a vonalon rendkívül rossz állapotok vannak. Azok a vasuti munkások, akik eddig dolgoztak, nem akarnak munkában maradni. Jelentette továbbá, hogy a déli-vasuton ma reggel megérkezett a korneburgi vasut-ezred kirendeltsége s a százados már jelentkezett is nála. Az ezred kirendeltségéből mind a két pályaudvarra nyolcvannyoce embert küldtek. A tanácskozás után Hieronymi kereskedelmi miniszter már távozóban volt, amikor a lépcsőházban jelentést tettek neki, hogy Nyiri honvédelmi miniszter telefonon beszélni akar vele. Állítólag a király bízza meg Nyirit, hogy érdeklődjék a sztrájk állása iránt. Hieronymi és Nyiri negyedóráig beszélgetett a telefonon. Az államvasutak igazgatósági épületében megtartott értekezletre meg akarták hívni Lukács László pénzügyminisztert is, de nem tudták megtalálni sem a lakását, sem a képviselőházban. A tanácskozás során arról is értekeztek, hogy a vasutas-ezred katonáit mely vasuti irányokban vegyék igénybe és lehet-e számítani a közbeeső állomások tisztviselő személyzetének szolgálataira. Végül arról intézkedtek, hogy új alkalmazottak fölvetelével kényítsék meg a vasuti forgalom megindítását. A vidéki állomási tisztviselőktől egyre érkeznek a távirati válaszok, amelyekben a tisztviselők, állomási főnökök sorra megtagadják a szolgálatot. Egyik-másik azzal védekezik, hogy a vasuti alkalmazottak terrorizmusától tart.

Ma délelőtt igen sok állásnélküli, vasuti és táviróüzemi képesítéssel bíró fiatalember jelentkezett fölvetésre és azonnal való szolgálattételre. A szolgálatra alkalmas és képesítéssel bíró ifjak fölvetését már meg is kezdték. A központi igazgatóság B/3. szakosztályában, a ba parti üzletvezetőségénél és az építészeti főosztályban, ahol tegnap megszüntették a munkát, ma újra megkezték az összes tisztviselőt a szolgálatot. Dél felé híre terjedt, hogy a Déli Vasut és a Dunagőzhajózási Társaság alkalmazottai is sztrájkra készülnek. Ez a hír azonban alaptalannak bizonyult.

Az ideiglenes menetrend szerint indított vonatok közlekednek már. Ma reggel 9 óra 35 perckor indult a nyugoti pályaudvarból a 935-ös számú személyvonat, amelyet Hirschfeld Arnold államvasuti ellenőr és Caucker mérnök vezetett.

A sztrájkanyán.

Már délután meglehetősen izgatott volt a hangulat a vasutasok között. A vezetőik egyre-másra szaladgáltak a Weisz-féle vendéglőből a sztrájkanyára, hogy kitartásra és csendes viselkedésre buzdítsák a sztrájkoló tömeget. Egyszerre csak négy ökrösszeker állott meg a sztrájkanya előtt. Mind a négy kocsis tele volt söröshordókkal. Az egyik kocsis éppen Sarlaynak jelentette, hogy a Dreher ur küldi ezt a négy szekér sört. Az öreg Sarlay szinte magánkívül kiáltotta:

— Meg akarnak bennünket vesztegetni. Le akarják itatni az embereket, hogy garázdálkodjanak s okot adjanak a rendőrségnek

a közbelépésre. Ezt azonban nem érik meg. Vigye vissza a sört, nem fogadjuk el.

Ekkora azonban már ott termett Táborny, a vendéglős és kijelentette, hogy a sört ő rendelle meg a Dreher-cégnél. Erre azután a kedélyek lecsillapodtak.

Négy óra után érkeztek a sztrájkanyára Rátkey László, Visontai Soma és Endrey Gyula képviselők, a függetlenségi párt kiküldött bizottságának tagjai s visszavonultak a tizenhárom bizottság tagjaival, hogy a helyzetet megvitassák. Nem sokkal a függetlenségi képviselők után érkezett meg Dobieczy Sándor szabadalvüparti képviselő és egyenesen bement a sztrájkanyára s ott elvegyűt a tömegben. Dobieczy harminc évig vasuti hivatalnok volt s mint debreczeni üzletvezető választották meg képviselőnek. Azt hitte, hogy régi tisztviselőre lesz annyi befolyása, hogy rábeszéli őket a sztrájk abbanhagyására. Egyes csoportokkal beszédbe is elegyedett.

— A lelkemből sajnálom magukat — mondta nekik — s ez a sajnálat vezetett ide. Térjenek vissza állomáshelyeikre s a kormány méltányos lesz.

— Minket bizony ne sajnáljon a nagyságos ur; jobb lesz, ha hazamegy, mert úgy se engedünk.

Az egyik sztrájkoló csakhamar elszaladt a vendéglőbe, ahol a tizenhárom bizottság volt s értesítette a bizottság tagjait, hogy Dobieczy képviselő a sztrájkanyán van. Rögtön ott termett Kacsóh mozdonyvezető s felkereste a tömegben Dobieczyt.

— Nem engedhelem meg, nagyságos uram, hogy itt tartózkodjék s szóba álljon embereinkkel, tessék elhagyni a helyiséget. Ekközben izgatott hangok hallatszottak: — Azt akarják, hogy eláruljuk a társainkat. Azt nem tesszük. Minek is jön ide a képviselő ur? Vigyázzon, hogy jól el ne rakjuk.

Dobieczy ezután bement a vendéglőbe, ahol már akkor a tizenhárom bizottság tagjaival tanácskoztak a függetlenségi képviselők s ő is a tanácskozákos közé állt. Kevésell később megérkezett még Konkoly Thege Miklós országgyűlési képviselő is és ő is bement a tanácskozákos szobába.

Mig ezek odabent történtek, kint az utcán megjelent Krecsányi Kálmán detektívőnök, majd egy egész sereg rendőrtisztviselő s később Rudnay Béla főkapitány is. Csakhamar elterjedt az a hír, hogy a sztrájkanyán a rendőrség ma este mindenáron fel fogja oszlatni, ha kell, erőszakkal is. Ez a hír még jobban felizgatta a kedélyeket. Sokan hazaküldték a feleségüket a sztrájkolók közül, hogy ne legyenek jelen az esetleges rendőri beavatkozásnál.

Szinte fölélégett az egész sztrájkoló tábor, amikor háromnegyed hat tájban megjelent Vörös László és Vássonvi Vilmos a sztrájkanyán. Amint a kocsijuk megállt a Weisz-féle vendéglő előtt, rögtön ostrom alá vették őket.

— Mit hoztak, méltóságos uram?

— Majdnem semmit! — felelte Vörös László.

— Nagyon keveset hoztunk, — mondta Vássonvi — alig valamit.

Mégis egyszerre elterjedt a hír, hogy most már meglesz a béke. Mindenki bizott Vörös Lászlóban. Amíg ők bevonultak a tizenhárom-bizottság tagjaival tanácskozásra, az alatt a függetlenségi képviselők mondták el, hogy mit végeztek odabent. A tizenhárom-bizottság tagjai panaszkodtak előtűk, hogy a tárgyalások alatt arra a tapasztalatra jutottak, hogy a kormány nem is ismeri az ő követeléseiket. Különben ők úgy látják, hogy a helyzet szánálható volna, mert mindössze 4—5 millió korona a differencia a vasutasok és a kormány között. Nyolc óra tájban hagyták el Vörös László és Vássonvi Vilmos a tizenhárom-bizottságot. Vörös László távozásakor a következőket mondta:

— Béke még nincs, mert a bizottság nem enged s így a helyzet komoly. Most felmegyünk a miniszterhez, referálunk neki s azután folytatjuk a tanácskozást a Demokrata-Körben.

Vázsonyi Vilmos a következőket mondta: — A vasutasok szorosán ragaszkodnak a memorandum pontjaihoz, a kormány pedig azt igéri hogy ha elfoglalják állomásukat, a legnagyobb méltányossággal fogja elbírálni követeléseiket. A helyzetet így nem lehet megoldani. Még egy tárgyalásunk lesz éjjel a Demokrata Körben.

Amikor **Vörös László** és **Vázsonyi Vilmos** elmentek a sztrájkanyárló a vezetőség még egyideig tanácskozott, azután pedig szétoszlatták a sztrájkolókat azzal, hogy holnap reggel 7 órakor jelenjenek meg újra a sztrájkanyán.

A vasutas-katonák.

Amiben a vasutasok mind a mai napig kétkeltek, bekövetkezett: megjöttek a vasutas-katonák. A nyugati és keleti pályaudvaron ma reggel óta a gépészmérnöki teendőknél járta tiszték kommandirózáka a szakszerűleg képzett legénységet. A korneuturgi vasutezred egy százada tegnap délután 3 órakor elindult állomáshelyéről és ma reggel hét órára a déli vasuton a fővárosba érkezett. A század fele azonnal a nyugati pályaudvarhoz, míg másik fele a keleti pályaudvarhoz maszorozott. A század parancsnoka magyar születésű, **Pute** Nándor kapitány, aki mellé nyolc tiszt van-beosztva.

A vasuti katonák mintegy negyven százalaka magyar fiú. Alighogy megérkeztek, lerakták a felszereléseiket a hivatalos helységekből hirtelenében laktanynává vedlett szobákban és nyomban azután sorakoztak a pályaudvaron. A században van 18 gépész, akik mind jártasak a mozdonyvezetésben, azonfelül 23 fűtő. A többi pedig másféljanta vasuti munkában jártas legény. A sorakozott legénység előtt ellépett a kapitány. lelkiismeretes munkára és pontosságra figyelmeztette őket. Ezután első sorban a pályával ismeretléttek meg a katonaságot. A tiszték és a legénység, kísérve az államvasutak néhány mérnökétől, a vágányok között bejárták a pályát, helyszíni szemlélt tartva. A rákosi és a ferecvarósi pályaudvarig az egyes vasuti órházakba egy-egy katonát helyeztek el a szükséges jelzések továbbítása végett. A második dolog az volt, hogy a fűtőházakban megkezdtek a munkát és alig néhány óra lefolyása alatt több utra készen befűtött lokomotív állott a pályatesten. Néhány mozdonyvezető próbajáratot tartott, aztán jelentették a tisztéknek, hogy már elindulhat egy-egy vonat.

A keleti pályaudvaron délelőtt 11 órakor indult az első katonától vezetett vonat. Egy szakaszvezető volt a mozdonyvezető, egy közkatona pedig a fűtő. A vonattal ment egy államvasuti főmérnök meg egy civil fűtő, aki kétszeres bért kapott munkájáért. A vonat Szolnok felé akart menni, de nem jutott tovább **Tápiógyörgyénél**. Utközben az egyes állomások előtt mindig megállították a vonatot és a mozdonyvezető meg a fűtő leszállottak, hogy megigazítsák a váltót. E miatt rendkívül sokat késelt a különben is óvatossalussággal haladó vonat. Tápiógyörgyénél utófért az első vonatot egy későbbben indított vonat, amely azonban Szolnokon szintén megrakadt. A mozdonyvezető látván, hogy tovább nem mohetnek, a váltók segítségével megfordította a lokomotívot és a Tápiógyörgyén felszállott tizenhárom utassal este 9 óra 15 percekor visszaérkezett a keleti pályaudvarra.

A mérnökök bejárták ma a pályát és kijelentették, hogy egy kis javítás után egészen alkalmas lesz újra a forgalom lebonyolítására. Holnapig a katonák mindent rendbe hoznak és már délelőtt felveszik a gyors teherárakat is. Most még egyelőre nem, mert az össze-

halmozódott küldeményeket akarják egyelőre rendeltetési helyükre juttatni.

Holnap délelőtt árvértes lesz az egyes pályaudvarokon, előrvezetik azokat az árucikkeket, amelyek megromolhatnak. A befolyó pénz az egyes cikkek tulajdonosa igazolás után visszakapja.

A keleti pályaudvar váltótornyában holnap már egy vasut-ezredbeli őrmester fog működni és igazgatni a szemaforokat és váltókat. **Pute** százados kijelentése szerint öt katoná eléréséig ahhoz, hogy elvezessen egy vonatot. A katonái ügyosztály különben a mai nap folyamán 190 olyan tartalékosnak küldött holnap reggel hét órára szóló jelekezési határidővel behívót, akik a vonat-ezred tartalékába tartoznak. Azonfelül oly módon fogják a hiányzó közvegeket pótolni, hogy azok a tartalékosok, akik akár mozdonyvezetésben, akár pedig a vasuti üzem más ágában jártasak, olyan behívóval, mely már feltünteti, hogy áthelyeztetek a vasutezredhez — szintén behivatnak. Néhány nap alatt így néhány ezer ember fog munkába állani és így a forgalmat némileg helyreállítják. A vasuti katonák a közös hadsereg más katonáiéhoz hasonló fizetést kapnak, de ha szolgálatot teljesítenek, jár nekik pótdíj. A mozdonyvezető körülbelül egy forint és nyolcvan krajcárt keres, míg a fűtő egy forint husz krajcárt egy napra. Ha a katonák vonaton teljesítenek szolgálatot, az egyenruha fölé kék vászonöltényt vesznek fel.

A vasutezred tisztjeinek véleménye szerint holnap már jobban megy minden és ha megfelelő munkaezr áll a rendelkezésükre, úgy a katonák rövid idő alatt képesek a forgalmat annyira helyreállítani, hogy a legszükségesebb követelményeknek megfeleljen.

A kereskedelmi miniszter nyilatkozata.

A képviselőház folyosóin természetesen csakis a sztrájkról lehetett szó. Amikor **Hieronym** kereskedelmiügyi miniszter megjelent, rögtön körbe lopták a képviselők s kérdésekkel őstromolták meg a békéltárgyalások felől. A miniszter kijelentette, hogy a jelenlegi helyzet nagyon kedvezőlen reá nézve.

— Nincs sem háborunk, sem békénk — mondta a miniszter — és éppenséggel semmiféle döntő rendszabályhoz nem nyulhatok, mert a békéltárgyalások egyelőre megkötik a kezemet. De ezek a tárgyalások egyre céltalanabbnak mutatkoznak. Ha a kormány teljesít valami követelést, rögtön újakkal állnak elő. Némelyek a követelések teljesítését huszonögy óra alatt kívánják, mások írásbeli garanciát kívánnak és ha némelyik vezető józanul és megfontoltan akar a félrevezetett emberekhez szólni, akkor áruelőknak bélyegzik, mint Justhot és Földessyt. Az egész forgalmat lehetetlenség addig megindítani, amíg kellő számú személyzettel nem rendelkezünk, de új tisztviselőket mindaddig nem fogadhatunk föl, amíg a tárgyalások dolgában döntő lépés nem történik. Künn a vonalokon mindenütt van egymásután három-négy állomás, amelyeken a személyzet szívesen végezné a szolgálatot és csak néhányan hiányznak, de aztán egy-két olyan állomás következik, ahol senki sincs a szolgálat ellátására. Mindehhez a sztrájkolók mindent megtettek, hogy a forgalom újra való megindítását lehetlenné tegyék. Így a keleti expresszvonat vezetője éppen a szűk verézei állomás váltóján állította meg a vonatot; Szolnokon a pioner-vonat jelentése szerint a forgalmi berendezést teljesen elpusztították, ezen az állomáson javító-műhelyek összes munkásai is esatlakoztak a sztrájkolókhoz.

Egy képviselő kérdésére a miniszter meg erősítette, hogy a vasut-ezredet mozgósították és Budapestre szólították.

A felhivatalos **Budapesti Tudósító** a következőket teszi közlé:

Mint hogy a mai nappal letelt az az idő, ameddig a kormány várakozott, arra, hogy

azok a vasuti alkalmazottak, akik a szolgálatot megtagadták, újra munkába álljanak, megtörtént minden intézkedés arra nézve, hogy a szolgálatot megtagadó személyzet helyébe új személyzet alkalmazassék. A közönség köréből nagy számban jelentkeznek mozdonyvezetőkül mérnökök és más e szolgálatra minősített és abban járatos egyének, részint tényleges alkalmazatásra, részint — ez ezek közé tartoznak nevezetesen a mérnökök — a teendőik ellátására addig, amíg rendes szolgálati személyzet belesz állítható. Ugy a mozdonyvezető személyzet, valamint az állomási személyzetkiegészítése iránt való intézkedések a ho napi nappal megkezdődnek és így remélhető, hogy a magyar államvasutak hálózatának legalább fővonalain, egyelőre a személyforgalom csakhamar minden irányban meg lesz nyitva. Számottevő segítséget nyújt e részben a vasutés táviró-ezred képzett vasuti személyzete, valamint az utászcsapatokból a vasuti szolgálatra alkalmas egyének bevonása.

A vonatok kísérésére, és ahol szükséges, az állomások megszállására elegendő karbantalóm — csendőrség és katonaság — áll a kormány rendelkezésére. Mindinkább szaporodnak egybírnat azok az örendetes jelölések, amelyek szerint egyik állomás a másik után összes személyzetével jelentkezik a szolgálat felvételére. Egyik-másik helyen a vonatok megállítása és a mozdonyok elbágyása olyan módon történvén, hogy ezzel az életés a vagyonbiztonság a legkomolyabb veszélyeknek volt kitéve, az illetők ellen haladéktalanul meg fognak indítani a büntetőjogi megtorló lépéseket.

Budapest és Bécs között mind a két vonalon, valamint **Budapest és Szolnok** között a vasuti személyforgalom rendesen bonyolultatik le. Holnap reggel valószínűleg **Miskolcra** és **Szabadkára** is tognak rendes utasszállító vonatot indítani. **Szolnokról Aradra**, valamint **Nagyváradra**, nemkülönben **Budapestről Seged** felé holnap szolgálati vonatok indítanak a forgalom felvételének előkészítésére. A vasuti táviró mindenütt, ahol a szolgálat nem volt megbízható kezekben, az állami távirószemélyzetre bízott.

Elszakadt a fonál.

A késő esti órákban végképpen meghiusult a békés megegyezésnek utolsó reménye is, **Vörös László** és **Vázsonyi Vilmos** többórai konferálás után csüggedten hagyták el este hét órakor a sztrájkanyát. A tizenhárombizottság mereven ragaszkodott a memorandumhoz és kijelentette, hogy hajszálnyt sem enged és csupán valamennyi követeléseiknek az utolsó betűig való teljesítése után hajlandók a sztrájk megszüntetését proklamálni. Ezzel a vigasztalan eredménnyel ke-resték föl **Vörös László** és **Vázsonyi Vilmos Hieronymi** Károly kereskedelmi minisztert az államvasutak igazgatósági palotájában. Megkérték a minisztert, keresse föl sürgősen **Tisza István** miniszterelnököt s beszéljen vele Bécsbe való elutazása előtt. Hieronymi csakugyan főlhajtott a Várba s fölkereste a kormányelnököt. Az eredmény, amelylyel visszatért, a hajthatatlan ellentállás kihirdetése volt.

Vörös László ekkor tudatta Hieronymival, hogy látva az ellentétek áthidalhatatlanságát, önként vállalt misszióját befejezettek kell tekintenie. Hieronymi meghatottan köszönte meg **Vörös Lászlónak** a tömérdek önzetlen fáradozást, amit a béke érdekében kifejtett.

Vázsonyi Vilmos kijelentette, hogy lelkiismeretének sugalala szerint továbbra is fenntartja az összeköttetést a vasutasokkal, abban a reményben, hogy a most már elmaradhatatlan bajokat itt-ott enyhítheti. Kérte a minisztert, hogy akciójában legyen lehetőleg humánus és kerüljön minden fölösleges túlszigort. A miniszter kijelentette, hogy kötelessége szerint első sorban az állami rend érdekét fogja érvényesíteni, de

amennyire lehet, szigorában az embe-
riesség határait fogja megtartani. Ezzel
megszakadtak a béketárgyalások.

Mozgósítási parancs.

A kormány erélyes akciójának első
ténye az éjjeli órákban nyilvánosságra
jutott. A kormány a megakadt vasuti
forgalom megindítása érdekében *moz-
gósítási parancsot* eszközölt ki ő felsé-
gélől, mely fegyver alá hívja és hadi
fegyelmi erejével szolgálatba állítja
azokat, akik a véderő tartalékába és a
honvédség póttartalékába tartoznak. A
királyi mozgósítási parancs így szól:

*Parancsolom, hogy a közös hadse-
regnek és a haditengerészetnek a magyar
állam területén levő vasutak szolgálá-
tában álló magyar honos tartalékos
havidíjasai és legénysége, valamint a
honvédségnek ugyanilyen tartalékos és
póttartalékos havidíjasai és legénysége
a közös hadsereg, illetve a honvédség
részleges kiegészítésére behívassanak és
szolgálatukra a magyar királyi állam-
vasutakhoz beosztassanak.*

Kelt Bécsben, 1904. április 22-én.

FERENC JOZSEF s. k.

Nyiri Sándor, s. k.

A véderőnek ez a részleges moz-
gósítása 11.000 államvasuti alkalma-
zoltat szólit fegyver alá, hogy katonai
fegyverem és katonai parancsnokság
alatt végezze a polgársorban megtaga-
dott vasuti szolgálatot.

Délután már híre járt a sztrájkolók
közli, hogy ilyen rendszabály fog be-
következni. De azt hitték, hogy csak
fegyvergyakorlatra fogják őket behívni
s bizakodtak abban, hogy a behívás
nem lesz kézbesíthető, részben azért,
mert a posta nem közlekedik, részben
azért, mert nagyrésztük állomáshelyéről
eltávoztak. A legfőbb hadi parancs azon-
ban nem fegyvergyakorlatra hívja a vas-
utas tartalékosokat, hanem *mozgósítja* őket.
A fennálló törvényes rendeletek szerint
a mozgósítási parancs a hivatalos lap-
ban közzétételük és rendelkezésének
mindenki *huszonnégy órán belül* tartozik
eleget tenni. A vasutasok közül azok,
akiket a mozgósítási parancs érint,
ennélfogva holnapután reggelig tartoz-
nak ama katonai hadkiegészítő parancs-
nokságnál jelentkezni, amelynek terü-
letén tartózkodnak. Ha ezt nem teszik,
katonai *szökevényeknek* tekintetnek és
haditörvényszék elé állíttatnak.

Kötelességünknek tartottuk, hogy a
mozgósítási parancsnak a következmény-
eit őszintén feltárjuk, nehogy a
sztrájkolókat a következmények nem
ismerése miatt nagy szerencsétlenség
érje.

A vidék hírei.

— Távirati jelentések. —

Fiume.

Ludwig elnökgazgató táviratban fölszólí-
totta a vasuti alkalmazottakat, hogy elbocsá-
tás terhe mellett álljanak munkába. A vasuti
alkalmazottak erre *hátróztott nemmel felelték*.
A tengerészeti hatóságok utasították alkalm-
zottaikat, hogy tegyék meg a szükséges in-
tézkedéseket a vasuti és egyéb raktárakban
lévő és milliókat tevő áruk biztosítására.
Matuglieben annyira fölhalmozdottak a o-
magok és a levelek, hogy már el sem férnek
a raktárakban.

A bécs-triester-fiumei személyvonat dél-

előtt 10 órákor számos utassal a helybeli
pályaudvarra érkezett. Az állomáson meg-
jelentek *Kankószky* kormányzósági osztály-
tanácsos, a MÁV. részéről *Moravecza* forgalmi
főnök, *Krausz* és *Spitzer* állomásfőnökök, *Szántó*
osztálymérnök, *Dolzani* rendőrkapitány. Egy
század katonaság is kivonult. Az állomási
szolgálatot a *Déli-vasut* alkalmazottai teljesítik
Moravecza forgalmi főnök vezetésével. A pályá-
menti várókat katonaság őrzi. A vagyon-
biztonság biztosítása végett a pályaudvar
el van zárva a közönség e őli. Rendzavarás
nem történt. Az árulorgalom és hajrázkodás
szünetel. A helybeli vasutasok központi táv-
irati rendelkezésre megtárgyalták a munka-
teljesítést. A helybeli kereskedő-egyesület
táviratilag kérte fel a *kereskedelmi minisztert* az
erélyes közbelépésre, hogy intézkedés történjék
a romló árúkat illetőleg. Délután a vas-
utasok gyűlést tartottak.

Nyitra.

Az érsekujvári rendőrkapitány táviratilag
jelentette az aispánnak, hogy hét emberből
álló rendőrségével a 600 zavargó sztrájkolóval
szemben tehetetlen. Az aispán *Szokolczán* van
és nem tud hazautazni. helyette a főjegyző
táviratozott a hadtestparancsnoksághoz, aki
erre az érsekujvári huszárságot készenlébe
helyezte.

Hatvan.

A Solnok felé indult katonai vonat, mely
11 órákor érkezett, ittrekett, mert *mozdony-
vezetője és fűtője elhagyta*.

Nagyszőlős.

Becsky Emil aispán ma *csendőrséggel* meg-
szállította a királyházi vasutállomást s a táviró-
hivatalból a vasuti hivatalnokokat kitiltotta. Ez-
után a táviróhivatal vezetését két beregszászi
postatisztnek adta át. A hatóság eme közbe-
lépése a vasutasokra lesújtólag hatott. A vas-
uti állomást egy szolgabíró nagyszámu csend-
őrséggel őrzi.

Pozsony.

Frigyes főherceg tegnap reggel vasut
hiányában automobilióon Bécsbe utazott, este
ugyan gy jött vissza. Bécsből d. e. 10 óra 23 per-
kor érkezett az első vonat erős katonai őrizet-
tel, 8 utassal; itt 20 utas felszált. A vonat
utját Budapest felé a rendes időben folytatta.
A *dinamitgyarban* a vasuti sztrájk miatt *zavar*
van. mert a hatóságilag engedélye ett 30 000
büvely tegnap óta meg van töltve; ennél több-
bet gyártani nem szabad, míg a felesleges
nem lesz elszállítva; a gyártást valószínűleg
még ma *beszüntetik*.

Szabadka.

Szabadkáról katonaság kiküldését kérték
a ma reggel Budapestről indított katonai vo-
nathoz mert *Kiskunmajsa* határában a *moz-
donyvezetők* leszálltak a vonaról és *megrongáltak*
annak gépezetét. A majsai határban azt is észre-
veittek, hogy a vasuti sinek fel vannak szedve. A
vonat jelenleg ott vesztegel. Távirati értesíté-
sre Szabadkáról a vonat mellé és a legkö-
zelebbi állomáshoz katonaságot vezényeltek
ki. A pálya helyreállításán serényen dol-
goznak.

Esztergom.

Parkány-Nánán a 26. ezred kirendeltsége
és a csendőrség ügyel a rendre. A Budapest-
ről 9 óra 25 perckor Bécsbe indult vonat
3 órai késéssel érkezett *Parkány-Nánán* mint-
egy 150 utassal. A vonatot mérnökök és hiva-
talanok vezették. A vasutasok csendesen vi-
seik magukat, szolgálatot nem végeznek.

Kolozsvár.

Az üzletvezetőség főbb tisztjei megkísér-
lették a vonatok indítását, de eredménytelenül.
Az itt maradt utasok különösen a harmadosz-
tályiak nagyon nyugtalanok. Az utóbbiak ré-
szére, akik eddig összezsúfolva a váróteremben
aludtak, az állomásfőnök a vágányokon lévő
harmadosztályu kocskat bocsátotta rendelkezé-
sre éjjeli szállásra. A vasutasokhoz igen
sok apokrif távirat érkezik. De ok telefonon
közvetlenül érintkeznek a felküldött társak
közül kijelölt bizalmi emberekkel. A város-
ban a kereskedők és a közönség körében

már aggodalom kezd lábrakapni, mert *nem-
csak szénszükséglet* mutatkozik, hanem az egyes
*élelmiszer-cikk*ek is már *hiányozni* kezdenek.

Szeged.

A szegedi vasutasok ma este 9 óráig
együtt tanyáztak az ittrekett vidékiekkel
együtt. A vasutasok elhatározták, hogy mind-
addig nem állanak munkába, amíg Budapest-
ről bizalmi férfiak meg nem jönnek és előszó-
val tudtukra adják, hogy az egyezéség létre-
jött. Mithogy itt az a hír volt eterjedve,
hogy a posta Budapestről este érkezik, a
postaépület nagy néptömeg vette körül és
nagy megbotránkozásal vette tudomásul azt
az elszomorító hírt, hogy a posta csak hol-
nap dében érkezik. A piacon nagy a *drágaság*.
A jogtákos közlekedés miatt a bíróságok
kénytelenek voltak a tárgyalások nagy részét
elhalasztani.

A vasut-ezred mozgósítása.

Bécs, április 22.

Nyiri Sándor honvédelmi miniszter ma
ideérkezett és kihallgatáson volt a királynál,
akinek jelentést tett a helyzetről és engedél-
met kért a korneuburgi vasut-ezred mozgósítá-
sára. *Az ezred már uton van Budapest felé*.
Az ezredet tegnap este alarmirozták és egész
éjjel készenlében tartották. ma reggel pedig
elindult hat százada. Az ezred békeállománya
három zászlóalj.

Bécs, április 22.

Mintán tegnap a *vasut- és táviró-ezred*
kétszáz emberét Korneuburgból Bécsen és
Kanizsán át Budapestre *vezényelték*, a Déli
Vasut igazgatósága éjjel azt a megbízást
kapta, hogy ma reggel ujra tartson készen
egy katonai vonatot. Ujabbán megint *kétszáz*
embere az ezrednek érkezett ide Korneuburg-
ból a tisztekkel. Egyenesen a Déli Vasut
pályaudvarára mentek, ahová a hadtestpa-
rancsnokság egy törzskari tisztje ment el,
hogy a tiszteknek a szükséges instrukciókat
megadja. A beszállás gyorsan megtörtént. A
vonat negyedfél órákor indult el Bécsből és
holnap reggel érkezik Budapestre.

Bécs, április 22.

Lueger polgármester kijelentette, hogy még
abban az esetben is, ha a sátrák még né-
hány napig eltart, *Bécsben nem állhat be hus-
hiány*. A hétfői marhavására aktora volt a
felhajtás, hogy a mézárások *szükséglete* bő-
ven van fedezve.

A hatás a külföldön.

Lemberg, április 22.

Mint hogy a magyar posták elmaradnak,
ennélfogva az Osztrák-Magyar Bank itteni
fiókjánál a magyarországi óégek és pénzinté-
zetek girókötelezettségeit egyelőre nem fi-
zik ki.

Berlin, április 22.

A magyarországi vasuti sztrájk egyelőre
nem gyakorol nagyobb befolyást az itteni
piacra. Szarvasmarhát többnyire Csehországból
és Morvaországból szállítanak ide, de annál
nagyobb szerepet játszik az élé szárnyas,
továbbá tojás, száizami, paprika, szalonna, szilva,
burgonya, iriss gyümölcs, hagyma és bor,
amelyekből már csak csekély készlet áll ren-
delkezésre. Ezenkívül sok gabona, különösen
buza és buzaliszt kerül Magyarországból
Berlinbe. A porosz vasutak igazgatósága uta-
sította az összes állomásokat, hogy a romániai
forgalmat Ickanon át irányítsák.

Zimony, április 22.

A magyarországi vasuti sztrájk miatt az
egész Balkán el van zárva Európától. Kon-
stantinápolyból, Filippopolból, Szalonikiból és
Szófiából számos utas érkezett Beigrádba,
ahol szállókban kénytelenek vesztegelni. A
belgrádi állomáson óriási mennyiségű áru
torlódt össze, Ma nyoc vagonon hizott ökör
és kienc vagonon hizott sertés és több vagonon
szárnyas érkezett ide továbbszállítás végett.

A mérnökegylet felhívása.

A Magyar Mérnök és Építész Egylet a következő felhívást teszi közzé:

Kartársak! A vasúti forgalom nem várt megszünése országos csapás. Ennek enyhítésén közreműködni minden magyar embernek hazafiai kötelessége. Elsősorban a magyar műszaki kar kötelessége ez. Főkérikünk össes kartársainkat, különösen egyelőnkünk tagjait, akik a vasúti üzemet ismerik, a náljukról munka-re,üket a hazának és jelentkezzenek azonnal a magy. kir. államvasutak igazgatóságánál. *Alpár Ignác* alelnök, *Mihal, J. József* titkár.

Felfüggesztett munkaszünet.

A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy e hó 24-ére eső vasárnapon mindennemű fuvarozás az egész napon át végezhető, mindennemű élelmiszert az egész napon át előlitható és üzletből előlitható legyen.

BELFÖLD

Magyar miniszterek Bécsben. A Budapesten lefolyt közös miniszteri tanácskozások alatt nem sikerült az 1905. évi közös költségvetés körül megállapodást jutni. Ezért a tanácskozásokat holnap Bécsben folytatják. Gróf *Tisza István* miniszterelnök és *Lukács László* pénzügyminiszter ma este Bécsbe utaztak, ahol alkalmasint a királyi elnökléte alatt állapítják meg a májusi delegációk elé terjesztendő költségvetést. A magyar miniszterek a Dél-vasuton különvonattal utaztak az osztrák császárvárosba.

Kubik Béla mentelmi ügye. *Kubik Béla* tudvalegőleg legutóbb a képviselőház ülésén sértő közbeszólással illette a Ház elnökét. Az ügy a mentelmi bizottság elé került, amely ma *Kubik Béla* kihallgatása, illetve nyilatkozata után egyhangulag a következő határozatot hozta:

A bizottság, tekintettel arra, hogy *Kubik Béla* képviselő a Házat ünnepiesen megkövetve tekintettel arra, hogy a Ház és az elnök tekintélye egymásról elválaszthatatlan és így akkor, amidőn a használt sértő kifejezésért a Háznak az elégtételt megadott, ez az elégtétel az elnökre is kiterjed, abban a meggyőződésben van, hogy a *Kubik Béla* által önként adott elégtétel folytán a Ház és az elnöki tekintélyen esetilem sérelem kiterjedhetett, mindegyre javasolja, hogy a képviselőház azt tudomásul véve, az ügyet végleg elintéztnek tekintse.

Sürgős pártértekezlet. A függetlenségi és 48-as Kossuth-párt holnap, szombaton délelőtt 11 órakor sürgős értekezletet tart a pártkör helyiségében *Tóth János* elnöke alatt. A párt tagjait ez úton is felkéri az elnökség, hogy az értekezleten minél számosabban jelenjenek meg.

KÜLFÖLD

Az orosz-japán háború.

Budapest, április 22.

A haretérről jelentősebb hírek ma nincsenek. Ami van, jórészt régebbi ütközések részleteinek elbeszélésében és személyi kérdésekben merül ki. Érdekesen mondja el *Alexejev* jelentése a cárnak, hogyan rohant a veszedelemben a *Strasny* nevű orosz torpedónaszád. Az éj sötétjében eltévedve, egyesült japán torpedónaszádokkal, melyek hajnalhasadtával felismerték és elsüllyesztették. Vele együtt a legénység nagy része életét veszítette.

London, április 22.

A *Central News* jelenti, hogy *Vicsunál* komoly ütközetre került a dolog az oro-

szok és japánok között. Részleteket eddig nem jelentettek.

Pétórvár, április 22.

Alexejev helytartónak *Miklós* cárhoz intézett 21-iki követü távirata a következő:

E hó 11-én az egész hajóhad kiindult a kikötőből és este ismét visszatért. Ugyancsak 11-én a 11 torpedónaszádból álló hajóosztag indult ki a szigetek átvizsgálására és parancsot kapott az ellenség megtámadására. A homályos időben három torpedónaszád elvált az osztagtól. Kettő hajnalhasadtával visszatért a kikötőbe, a harmadik, a *Strasny* nevű utközben több japán torpedónaszáddal találkozott, amelyeket a sötétben oroszoknak tartott, ismertető jelzést adott és azokkal egyesült. *Hajnalhasadtával azonban az ellenség megismerte.* Ezután a következő küzelemben, mely kis távolságra folyt le, *Juratovszki* másodosztályú kapitány, *Akinjev* midshipman egy műszerész és a legénység legnagyobb része életét veszítette. *Varenev* hadnagy sebesülten egy gépjegyverből tovább lövte az ellenségre. Naplekezőkor a *Faján* cirkáló teljes gőzzel indult a torpedónaszádok elé. *Port-Arthur*tól mintegy 50 mérföldnyire megpillantotta a *Strasny* torpedónaszádot, amint küzelemben állott négy japán torpedónaszáddal. Nemsokára robbanás történt a *Strasny*-n, mire az süllyedni kezdett. Miután a *Baján* tüzeléssel előzte az ellenséges torpedónaszádokat közeledett a küzdőtérhez és mentőbárkákat küldött a *Strasny* legénysége maradványainak megmentésére. Sajnos, csak öt ember volt még, kik úszással mentették meg életüket. A mentési munkák közben kénytelen volt a cirkálóhajó oldaláról levenni a csatát hat közeledő japán cirkálóhajóval. Mikor a kiküldött esónakokat ismét felvonták, visszatért a *Baján* a kikötőbe, a nélkül, hogy baj érte volna bár gránátzilánkok borították. A helyszínére sietett torpedónaszádok és a *Poltava* valamint az *Aszkold* menőcsónakai ugyancsak megmentették néhány embert. Az összes megmenekültek száma hét tiszt és 73 legénységi állománybeli.

Pétórvár, április 22.

A cárnak a haretérré való utazása befejezett dolog. Az utazási programot már elkészítették.

Pétórvár, április 22.

A *Novoje Vremjének* jelentik, hogy *Kuropatkin* tábornok az utazás fáradságai és meghülés következtében komolyan megbetegedett. Az időjárás nagyon kedvezőtlen és a csapatok alig tudnak előrejutni. — *Alexejev* tengerenagyot rákényszerítették, hogy mondjon le. Jövedelme százhatvan ezer rubelt tett ki a kormány azt hiszi, hogy ezt az összeget most sokkal jobban használhatja föl.

Japán tisztek kivégzése.

Pétórvár, április 21.

Kuropatkin tábornok a cárhoz a következő táviratot intézte:

Jukoka és *Telszkejoko* japán tiszteket *Turkiku* állomásnál leartóztattak. Három doboz gyújtózsírt, dinamit-töltényeket és vasúti sínrömbölő-eszközöket, 1½ pud pyralnt, jó manduriai és koreai tőrkepeket, valamint különböző fegyvereket találtak náluk. Az ideiglenes karbini badbírság e hó 20-án mondott ítéletet felettük, mert mint az ellenséghez tartozók nagy károkat szenvedeztek tenni, behatoltak Mandsuországba, hol 30 versenytárral *Turkiku* állomástól orosz járóőrök elfogták őket. Mongoloknak voltak öltözve, hogy ne ismerék fel őket. A katonai büntelőbíróvány 21. §-a értelmében kötetlen halálra ítélték őket. He ybenhagytam az ítéletet, de tekintettel arra, hogy tisztekről van szó, megengedtem, hogy ne akaszták fel őket, hanem golyóval végessék ki őket. Azt a kérésüket, hogy életben hagyjam őket, elutasítottam. Kivégzésük e hó 21-én este 6 órakor történt.

Tokio, április 22.

A hatóságok becslése szerint 500.000 önkéntest könnyű szerrel lehet kiállítani. Eddig az ajánlatokkal nem éltek.

HIREK

Budapest, április 22.

— **BUDAPESTI NAPLÓ.** Április 15-ikén új előzetés nyílt a *Budapesti Naplóra*. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előzetése ezen a napon lejár, méltóztatassanak a megújításról idejében gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldessük tovább.

— **A király Londonban.** A király Londonba utazásának napja még nincs megállapítva. Csak az bizonyos, hogy *Goluchowski* külügyminiszter el fogja kísérsni a királyt Londonba, hogy ezzel is dokumentálva legyen a londoni látogatás politikai jelentősége. Gróf *Goluchowski* érintkezni fog az angol államférfiakkal a Balkán-kérdésben és egyértelmű eljárást fog velük megállapítani.

— **A közegészségügyi egyesület a miniszterelnökkel.** Az Országos Közegészségügyi Egyesület küldöttsége tegnap adta át a miniszterelnöknek azt a memorandumot, amelyben egészségi szempontokból a fővárosi építési szabályzat revízióát kéri. *Ilosvay* Lajos egyesületi elnök előszóval is előadta a kérelmét mire gróf *Tisza István* miniszterelnök kijelentette, hogy mihelyt a politikai irányok megengedik behatóan foglalkozni fog a főváros ügyeivel és akkor az emlékiratban hangsúlyozottat közegészségügyi követelmények nem fogják figyelmét elkerülni.

— **Vilmos császár és Loubet találkozás.** Ujra telmerül a hír, hogy *Vilmos* császár és *Loubet* Franciaország elnöke találkozni fognak. A hírt római lapok terjesztik, azzal a hozzáadással, hogy a találkozás a nyílt tengeren Genua és Nápoly közt fog megtörténni. A találkozást olyanformán készítik elő, hogy az a véletlen találkozás jellegével bírjon. Ugy fogják intézni a dolgot, hogy a *Hohenzollern*-yacht és a *Marseillaise* a nyílt tengeren találkozzanak és miután üdvözlőeket váltottak, a két államfő fel fogja használni az alkalmat arra, hogy egymást a hajókon — mind a ketten az olasz király vendégei lévén — kölcsönösen meglátogassák.

— **Öreg honvédek gyűlése.** Az 1848/49-iki honvédek országos bizottsága ma délután báró *Pozmaniczky* Frigyes elnöklésével ülést tartott. *Miklós* Zsigmond főegyző előterjesztette a legutóbbi gyűlés óta elhalt 48—49-iki honvédek hosszú névsorát, köztük *Krivácsy* József és *Thurzó* Laos, Bem alteregójának halálát, amit a gyűlés kegyeletes megemlékezéssel vett tudomásul. Ezután megállapították a legközelebbi közgyűlés napirendjét és határnapját. A közgyűlést május 21-én délelőtt tartják meg. Budavár bevételének ünnepélyét a május 20-án reggeli 9 órakor a Buda-Krisztinavárosi templomban tartandó requiem és a május 21-én a budai temetőbe történő kivonással ünnepli meg a bizottság. A temetőben *Bellaagh* József fogja az ünnepi beszédet tartani *Ilyés* Bálint pedig ódát szaval.

— **Htközégségi közgyűlés.** A pesti izraelita hitközség képviselőtestülete 24-ikén tartja rendes közgyűlését a Sip-utca 12. szám alatt levő ülésteremben. A közgyűlés délelőtt tíz órakor kezdődik.

— **Boeckay István szobra.** *Boeckay* István erdsíjnyi fejedelenek a szabad hajduk megalapítójeének emlékszobrát állítanak a hajduság egykori székhelyén, Hajdu-Böszörményben. A szobrot *Holló* Barnabás már megminta. *Boeckay* abban a helyzetben van megörökítve a művön, amint a hajduknak átnyújtja szabadságlevelüket és azok meghajlítják előtte a zászlót. Az emlékművet meg az idén tel fogják állítani.

— **A csángómagyar-egyesület feloszlása.** A nemzeti felbuzdulás egyik legszebb eredménye volt tizenhat évvel ezelőtt a csángó egyesület megalakulása, amely a bukovinai csángó-testvéreink visszatelepítését tűzte ki céljául. Fennállásának első éveitől kezdve sok siker fűződik, de utóbb ennek az együletnek is éreznie kellett, mily hamar elszáll a magyar közönség lelkesedése és teljes tétlenségre volt kárhoztatható. Ilyen körülmények közt a lehelyesebbnek mutatkozott az egyesület feloszlása, amit *Márkus József* főpolgármester, aki egykor szintén fardozott az egyesület felvirágoztatásán, a minap javaslatba is hozott. E javaslat tárgyalása végett ma rendkívüli közgyűlés volt, amely rövid vita után, amelyben *László Mihály* országyűlési képviselő, *gróf Teleki Géza* és *Rákosi Jenő* vettek részt, kimondotta az egyesület feloszlását. Közel százezer forintba rugó vagyonát, amelynek csaknem felét *Röck Szilárd* hagyományozta, átadják a közoktatásügyi minisztériumnak azzal a kikötéssel, hogy továbbra is az egyesület által kitűzött célokra fordítandó. Még *Teleki Géza* grófnak jutott ki a méltán megérdemelt elismerésből, aztán lezárták a csángó magyar egyesület utolsó jegyzőkönyvét is. Az egyesület a múlté lett, amely ideális céljait meg tudta érteni.

— **Csokoládé-per.** Olyan per sem volt még a világon, mint amilyen *Altonában* indult meg a minap a bíróság előtt. Április elsején egy polgár elbocsátotta a cselédjét. Utólagosan megtudta, hogy a cseléd csaknem minden reggel, amikor a boltban ura számára bevásárolt, mindig egy tábla csokoládét kapott ráadásul. Összesen husz ilyen csokoládét kapott vagy egy forint értékben. Volt gazdája, amikor ezt megtudta, felszólította, hogy küldje meg neki ezt az egy forintot, de a leány megtagadta ezt azzal a megokolással, hogy ő a csokoládét a boltostól ajándékba kapta s a boltos ezt meg is erősítette. Erre a gazda beperelte a cselédet, azon a címen, hogy a csokoládé az árúhoz tartozott, s így az ő tulajdona volt. A felperes keresetben kifejté, hogy a szatócs semmiesetre sem adhatott volna csokoládét a leánynak, ha az árut nem vásárolta volna. A csokoládé abban az esetben úgy szerepelt, mint ahogy más üzletekben visszatérítési szelvények vagy rabattjegyek vannak szokásban. A leány, mióta elment, már kétszer volt a boltban, de nem kapott csokoládét. Ha pedig a szatócs a leány személyére való tekintettel adta volna a csokoládét, akkor kétségtelen, hogy most is kellett volna adnia. Tehát ebből is látszik, hogy a cukor ráadás volt az árura. A per kimenetele iránt nagy az érdeklődés, különösen — konyhai körökben.

— **A pletyka.** Szorgalmas, törekvő varróleányról szól az ének, ki keserves munkájával tartotta fenn magát öreg anyjával együtt. A szobaur régen szerette a különben jó nevelésű leánykát, úgy, hogy el is jegyezte. A boldogság íszékének lehetett nevezni a szerény kis lakást, ahol az egyik szobában a házi kisasszony kereste a mindennapi kenyeret, a másikban pedig a szigorú orvos vőlegény bujta a könyveket, hogy minél előbb megszerezze az orvosi oklevelet. Már az orvossá avatás nagy napja is közel volt, midőn egy napon a szomszédasszonyok valamelyike besugta a vőlegénynek, hogy menyasszonya minden hónapban egy titkos levelet kap színes borítékban egy nagy úrtól és őva intette a házasságra való lépéstől. A vőlegény kétségbeesve vallatóna fogta menyasszonyát, ki beismerte, hogy minden hónapban kap színes borítékban egy-egy levelet, de hogy kitől ezt csak az orvosi diploma elnyerése után fogja neki megvallani. A várvá várt nap is bekövetkezett s most már a vőlegény követelte, hogy menyasszonya váltána be ígértét. Éppen elő akarta szedni a gyanúsító

„corpus delicti“-ket, midőn az ajtón kopogtatnak és két úr örömtől sugárzó arcra jelenti, hogy eljöttek *Török A.* és *Társ* budapesti bankházából, hogy a mai háziúson nyert nagy dínyereményt a sorsjegy visszaadása ellenében kifizessék. Ekkor azután a menyasszony, aki véletlenül összerakta a *Török* bankháztól havonta érkező színes borítéku levelet, megbizonyította vőlegényének, hogy nem valami titkos levelek voltak ezek, hanem a szerencsés *Török* bankház, Budapest, Teréz-körút 46. szám alatti irodájából jöttek, ahol sorsjegyeit vásárolta s csak a pletyka akarta rosszakaratával szerencsésjétől megfosztani.

— **Az új fényforrások.** *Prágából* jelentik: *Brauner* műegyetemi tanár a thoriumnak két elemre való szétválasztása dolgában a maga részére követeli az elsőbbséget. *Brauner* kijelenti, hogy 1878 óta foglalkozik ezzel a kérdéssel. 1897-ben Torontóban a *British Association* gyűlésén *Baskerville* jelenlétében fölvételt tartott föledezéséről; *Baskerville* ekkor nagyon érdeklődött a kérdés iránt. *Brauner* 1901. márciusában arról értesítette a londoni *Chemical Societyt*, hogy sikerült neki a thoriumot két elemre fölbontani és *Baskerville* sokkal később tudatta, hogy ez elemekre való szétbontás neki is sikerült. *Brauner* arról panaszkodik, hogy az osztrák kutatóknak nem bocsátanak elegendő anyagi eszközöket rendelkezésükre, míg *Baskerville* mindazzal bőségesen rendelkezik, amire szükség van.

— **A debreczeni sztrájk.** *Debreczenben*, mint onnan táviratozzák, a belügyminisztérium engedélyt folytat ma délelőtt az összes sztrájkoló munkások nagy tüntető körmenetét rendeztek a városban. A menetben tizenhatezer munkás vett részt, akik a legnagyobb rendben viselkedtek. A városban az összes munkások sztrájkolnak. A katonaság, csendőrség és rendőrség készenlétben van. A körmenet alkalmával az összes üzletek redőit lehúzták, mert rombolástól és fosztogatástól féltek. De a munkások vezetői sorra járták az üzlettulajdonosokat s kijelentették, hogy személyükkel vállalnak felelősséget. A munkások rendkívül el vannak keseredve *Végh Gyula* főkapitány ellen, aki a minap a kegyelmi munkások sztrájktanácsát szétverte. Délután az ipartestületek rendkívüli gyűlést tartottak, amelyen elhatározták, hogy fegyelmi feljelentést tesznek a kereskedelmi- és iparkamara ellen, mert annak nem-törődőmsége is oka az ügy elmérgesedésének. *Sedvay Gyula*, a kamara titkára Budapestben tartózkodik, ami nagy hátrányára van a dolog békés lebonyolításának. *Debreczenben* a valóságban statáriális állapotok vannak. Az utcákon lépten-nyomon katona és csendőr s a lakosság már alig meri elhagyni házaikat. A munkások újabb proklamációt bocsátottak ki, amelyben *Végh Gyula* rendőrfőkapitány lemondását követelik.

— **Öngyilkos kormánytanácsos.** *Bécsből* telefonálják lapunknak: *Dr. Fellner* Tamás kormánytanácsos, a belügyminisztérium levéltári igazgatója ma délelőtt a negyedik emeletről leugrott és összezuzott tagokkal terült el az első emelet magasságában levő üvegtetőn. *Fellner* az utóbbi időben nagyon melancholikus volt és többször emlegette, hogy meg kell válnia az élettől.

— **Eihalasztott jubilaris ünnep.** A *Fővárosi Szegény-Gyermekért Egyesület* vasárnap tartja huszonötödik évi rendes közgyűlését. A vasárnapra tervezett jubilaris ünnepet illetően az előkészítő bizottság ma délelőtt báró *Daniel Ernő* egyesületi elnöknek lakásán ülést tartott, melyen elhatározták, hogy mivel számos vidéki küldöttség a vasutasok sztrájkja következtében nem érkezhettek vasárnapra a fővárosba, az ünnepélyt néhány napra elhalasztják.

— **Kiéhezve.** Jöttek a jelentések ezekben a sztrájknapokban a megrekedt tehervonatokról, amelyekben az állatok százaival meg ezrei vannak összezsúfolva, s szóltak a hírek szörnyű bűgésekről, bégéteésekről, meg mindenféle egyéb panaszos hangokról. A szerencsétlen állatok kezdtek koplálni és hogy húzódtak a rendkívüli állapot, csak folytatták a koplálást és a panaszos hangokat. Mi lesz ezzel a rengeteg sok állattal, ki fogja csillapítani keserves éhségüket? Ugy látszik, erre sem ember, sem eleség nem akadt. Hanem megkezdődnek ezekben a tehervagonokban az állattragédiák. A ferencvárosi pályaudvar egy tizenkilencedike óta vesztelő tehervonatán az egyik kocsin disznók vannak összezsúfolva. Ma délután a pályaudvaron időző *Keresztesi* rendőrfogalmazó és egy vasuti tisztviselő rendkívüli röfögésre lett figyelmes s a nagy hangzavarból különösen kivált egy kétségbeesetten visító hang. Odasiettek a vagonhoz s akkor látták, hogy az éhségtől megdühödött disznók egyik gyöngébb társukat megtámadták s marcangolták, de mire visszaérkeztek, hogy szétválasszák az őrgyőng állatokat, azok a szorongatott áldozatot szétépték és feljárták.

— **A nőemancipáció agitátora.** A *Charlottenburgban* öngyilkossá lett írónő, *Schaaf* Eliz, akinek a nőemancipáció terén nagy buzgóságot fejtett ki, nagyon érdekes asszony volt. *Charlottenburgban* oly áldásos módon buzgólkodott, különösen az árkvá védelme és nevelése körül, hogy még *Berlinben* is feltűnt. Be is választották a berlini *Frauenwohl* egyesület árva-bizottságába. De csakhamar kitűnt, hogy *Schaaf* asszonynak nagyon fursa tulajdonságai vannak. Ha például nem fogadták el a vita nélkül az indítványait, akkor valószínűleg dühöngött. Azonkívül bizonyos foku üldözési mániában is szenvedett. Azt képzelte például, hogy szobalánya őt strichninnel meg akarja mérgezni. Be is került annak idején egy hidegvizgyógyintézetbe, de csakhamar ellávoztott onnan. Két évvel ezelőtt kiadott egy munkát, melyből meglátszott, hogy idegbaja ismét visszatért. A munka címe ez: *Hogy lettem én a nőemancipáció agitátora?* Ennek a munkának a kiadását egy csomó képviselő meg akarta akadályozni, mert sértekek foglaltattak benne hatalmas személyiségek ellen. Így azután *Schaaf* Eliz csakhamar kiesett a bizottságból is, amelybe beválasztották. Vezető szerepet különben sem játszott soha. A legutóbbi években mindig jobban és jobban előtérbe léptek a szegény nő lelki ferdeségei. Így például nagy felháborodást keltett azzal a tétellel, hogy nyilvánosan gyalázta a saját családját. Az öngyilkosság Németországszerte feltűnést keltett, mert azok, akik nem tartoztak *Schaaf* Eliz legközelebbi környezetébe, határozottan légszerű, nagyjövű személyiségnek hitték az imponáló külsejű asszonyt.

— **Házasság.** *Dr. Sebők* Zsigmond, a mentőegyesület ellenőrző-örvosa, e hónap 24-én, vasárnap délelőtt 1/2 12 órakor tartja házasságát a dohány-utcai izraelita templomban *Szécsi Margit* kisasszonnyal. Fuszár Aladár szatmári nagykereskedő eljegyezte *Deutsch Margit* kisasszonyt, *Deutsch Mór* szatmári nagykereskedő leányát.

— **Tizenegyes öngyilkos leány.** *Kézdivásárhely* mellett *Albiban* *Bód* Mariska 11 éves iskolásleány nagyatyja házában felakasztotta magát. Mire észrevették, nem lehetett rajta segíteni. A leánya anyja Budapestben van szolgálatban és ezen busult el aknyira a szegény gyermek, hogy öngyilkossá lett.

— **Házalás.** *Dimand* Imre kereskedő 21-én, halászás szenvedés után, 29 éves korában Szegeden meghalt.

AGRARIA magyar gépforgalmi részvény-társaság a szab. osztrák-magyar államvasut-társaság részvény-társaság resicizai mezőgazdasági gépgyárának vezérügynöksége.

Mezőgazdák különös figyelmébe. Tiszta acélananyag saját hámorainkból. Eltérhetetlen téglacélekefej. Páncélacél-kormánylemezek. Magasított acél-
okofej. Porvédő kerek. Acél-gerendék. Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró taligát szállítunk. Kérjük árjegyzéket, mivel ez az összes
talajmivelő-gépeket terjedelmes ismeretű és egyáltalán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes, szakszerű és minden gazdának értékes felvilágosítást nyújt
— és díjmentesen küldetük. Ekegyártás terén legelső-rangú magyar gyártmány felülmúlja még a legnevezetesebb idegen gyártmányokat is.
Rövidített levelem: „Agraria” Budapest, V., Váci-ut 2. Sürgönycim: „Agraria” Budapest.

— **A posta és távíró működése.** A budapesti posta- és távírdirekció megkezdte bennünket annak a kijelentésére, hogy a posta- és távírdirekció a távirátát nem utasította vissza. senkinek a telefon-beszélgését nem akadályozta meg. A hivataloknál nem emlékeznek sem *Láber Sándor* hivatalnokra, sem *Willing Pál* máházóra. Tény az, hogy a Csömöri-úton levő 7. számú posta- és távírdirekciójánál a tegnapi és mai nap folyamán több vasuti munkás fordult meg, akik táviratolni akartak, de nem volt pénzük, s azt követelték, hogy ingyen továbbítsák a sürgönyöket, amit természetesen nem lehetett megtenni. Akadtak olyanok, akik telefonálni is akartak, de rögtön s mikor megmondták nekik, hogy a vonalak el vannak foglalva, pár percig tehát várniok kell, míg a sor rájuk kerül, kijelentették, hogy ők nem várnak egy percig sem s tényleg azonnal el is távoztak. A posta- és távírdirekció végül igen helyesen s teljes joggal kijelenté, hogy a magyar posta gyanúsítást nem tűr el, ilyen dolgokba nem avatkozik, hanem mindenkor és mindenkiel szemben teljesíti kötelességét.

— **A Szabad Lyceum közgyűlése.** Vasárnap délelőtti tizenegy órakor tartja meg a Szabad Lyceum tizenegyedik közgyűlését az Akadémia kistermében. A közgyűlésen dr. *Alexander Bernát* előadást tart *Karól*.

— **Sztrájk a szegedi vízvezetékénél.** Szegeden a készülő vízvezetékénél dolgozó mintegy háromszáz munkás sztrájkba lépett, úgy hogy a munka elakadt. A munkások harminc százaléka béremelést kívánnak.

— **Vas- és fémmunkások sztrájkja.** A Wagner-gyár vas- és fémmunkásai e napokban helyzetük javítása végett sztrájkba léptek. A tárgyalás a munkások és a munkaadók között még mindig folyik, de eddig még semmi eredményre nem vezetett.

Vásároljon osztályosjegyet **Lukács Vilmos** bankházában Budapest, V., Fűrdő-utca 10.
1/4 & 12 K., 1/2 & 6 K., 3/4 & 3 K., 1 & 1.50 K.

A főváros bajban.

Budapest, április 22.

A sürgős intézkedések tegnap az adott viszonyok mellett megtörténtek, Pestmegye és a szomszédos megyék közséibe táviratok mentek, hogy szállítsanak kocsin annyit élelmszert, amennyit csak lehetséges, de hát előre volt látható, hogy a legnagyobb bizátság mellett sem pótolhatja a környék azt, amit a szűnekil vasuti forgalom Budapesttől már harmadik napja elvon. Sokkal kevesebb élelmszer jött a mai hetivásárra, mint amennyit vártak, bár *Beniczky* aispán felhívására a szomszédos községek birtokosai közül többen küldtek baromfit, akik azelőtt sohasem szállítottak a csarnokokba. *Kunszentmiklós* községe táviratban értesítette a fővárost, hogy két vállalkozó naponként 30—30 métermáza különböző húst (marha, borjú, juh) hajlandó felszállítani, ha a város az áru azonnal leendő átvételét fix áron biztosítja.

A marha-közvágóhídon a tegnapi sikeres vásár után csöndes az élet, a munka rendszeren megy s az árak nem emelkednek. A nagyvágókat megnyugtatta a közlemezési ügyosztályban tartott mai értekezlet, amelyen a vágóhídi igazgató és a vásárpénztár-igazgató is résztvett. Az ügyosztály törekvése arra irányult, hogy a vasuti sztrájk tartama alatt a vásárról élő állatot külföldre kivinni ne lehessen, a közvágóhídra való közvetlen felhozatal azonban minden irányból engedélyesék meg. *Melly Béla* tanácsos délelben 1 órakor fölment a földmivelésügyi minisztériumba, hogy a kormány álláspontját megismerje s megtudja a határozatokat. A földmivelésügyi kormány az állatorgalmat terén nem szívesen tesz engedelményeket, mert köti a sok szerződés, s abban reménykednek, hogy a már megnyitott vonalokon és a hajókon felszállítsanak annyit állatot és élelmszert, amennyi a főváros ellátására szükséges. A

minisztériumban a tárgyalás sokáig elhúzódott. Mely tanácsos csak a bizátság ülésén számolhatott be az eredményről. Az értekezleten konstátálák, hogy *marhahusban nincs hiány* s előreláthatóan a jövő héti vásárra is elég nagy lesz a felhajtás.

A sertés-közvágóhídi vásáron megszűnt minden élet, ma már árjegyzést sem adtak ki, mert egyetlen darab sem érkezett a vásárra. A sertéshúshiány érezhető is, az árak ma újból emelkedtek. A sertéscomb 152—160 fillér helyett 180 fillér a sertésgerinc 160—180 fillér helyett 200—240 fillérre emelkedett.

A csarnokokban a husárok a tegnapihoz képest túlságosan nem emelkedtek. Az árjegyzés nagyban a következő volt:

	Tegnap:	Ma:
	fillérekben	
Borjúhús (nagy a hiány)	200—220	240—280
Vesepcsenyehús	400—	450—500
Pecsényehús	152—160	—180
Leveshús	112—152	120—160

A tojásból tegnapelőtt 46, tegnap 41, ma 88 darabot adtak 2 koronáért.

A Garay-téri és Orczy-téri piacon az árak így alakultak:

	április 8.	április 22.
	fillérekben	
Leveshús	96—144	104—152
Pecsényehús	144—160	144—170
Lehel-téri piacon:		
Leveshús	112—114	114—160
Pecsényehús	145—160	160—168

A tejszállítás ma már énekebb volt, mint tegnap. A központi tejcsarnok-szövetkezetet a nagyobb uradalmak értesítették, hogy a rájuk eső mennyiséget mindennap meg áldozat árán is beszállítják. Ugyanazt írta *Lubits Adolf* jószágkormányzó is, aki József főherceg tehenszállításánál naponként 2.000 liter tejet küld a fővárosba.

Budapestet tüzelő-anyagban, különösen szénben, ami a legfontosabb, komolyabb veszedelem fenyegeti, ha a sztrájk hamarosan véget nem ér. Ha a még készletben lévő szén elfogy, ennek a következményei beláthatatlanok. amikor minden világító- és hajtóerőnk tudvalevőleg a szén szolgáltatja. A gyárak, vállalatok és egyéb városi és magánüzemek által fölhalmozott készletek még néhány napra elégségesek, bár a szénfogyasztás óriás nagy. Naponként átlag kétszáznyolcvan vagon szén fogyasztanak a fővárosi üzemek, ez a mennyiség kizárólag vasuton érkezik. S a nagy szükségletet más uton-módon fedezni teljességgel lehetetlen. A Déli Vasut mentén Magyarországon nincsenek bányák, csak Horvátországból és Ausztriából lehet szén Budapestre hozni. A pécsi bányák a sztrájk hírére *Mohácsról* azonnal öt uszályhajót indítottak Budapestre, szénnel megrakodva, de a szállítás soká tart, nagyon nehézkes és a szükségletet nem fedezheti. Hajókat küldtek a dunamenti *Páth* községbe is, hogy esetleg a dorogi bányából hozzanak szén, de legalább öt-hat napig tart, amíg onnan csak kevés szén is érkezhetik. Fuvarral a Budapest közelében lévő *szentiváni bányából* lehetne szén hozni, de fuvart kapni alig lehet s hozzá még minden pillanatban kitörhet a fuvarosok sztrájkja.

Legnagyobb az államvasutak készlete, összesen mintegy ötezer vagon. Az államvasutak igazgatósága azonban e készletéből nem bocsáthat semmit az üzemek rendelkezésére, annál kevésbé, mert a készletet a sztrájk miatt nem lehet rendszeresen kezelni.

Gondot okozhat a káposztás-megyeri vízművek szénhiányosága. A vízművek naponként huszonöt vagon annavölgyi szén fogyasztanak. Az új gépház bekapcsolása miatt minden szabad helyre szükség volt s ezért a kész etet éppen a sztrájk előtt megapasztozták, úgy hogy Káposztás-Megyeren a sztrájk kitörésekor mindössze öt-hét napra volt elegendő szén.

A közlemezési bizátság mai ülésén szóba került a huzdrágus kérdése és a vas-

uti sztrájk folytán beállott egyéb kalamitás is. *Melly Béla* tanácsos referát előbb a huzdrágulás okairól és kijelentette, hogy 3500 darab marha husa áll készen, ami tíz napra elegendő. A tanács intézkedett, hogy Szerbiából hajón is szállíthassanak marhát. Hosszabb vita volt aztán e fontos kérdésben. *Schiller György* mészáros a huzdrágus okát abban látja, hogy egyes kapzsi gazdák növendékmárhákat küldenek a vásárra és ezzel ugyyszólván elpusztítják az állatállományt, de válságba sodorják a fővárosi mészáros ipart is. Erre a körülményre fel kell hívni a miniszter figyelmét. A hentes ipartestület képviselője szükségesnek tartja, hogy a hentesek is hozathassanak be húst, egyébként pedig az élő sertés ropantul meg van adózta. *Melly Béla* tanácsos előterjesztésére a bizátság abban állapodott meg, hogy telterjesztés intézessék a kormányhoz aziránt, hogy a Galiciából és Horvátországból való marha behozatáli tilalmat oldja föl és teg e meg az állattenyésztés emelése érdekében a szükséges intézkedéseket. A bizátság aztán a *Lövágóhídra* vonatkozó előterjesztést tárgyalta, amely azt javasolja, hogy a lövágóhidat sürgősen építtessék meg, úgy hogy még az idén megnyíthassák. Csak *Gundel János* szólt az intézmény meghonosítása ellen. A bizátság elfogadta az ügyosztály előterjesztését.

FŐVÁROS

(*) **A budai elektromos telep.** A budaiaknak régi óhajta, hogy elektromos telepüket, amely úgy világítási mint erőátviteli célokra szolgáljon, bázi kezelésben építse meg és tarisa üzemban. A mozgalom élén álló végrendeletbizottság ma *Halmos János* polgármestert kereste föl kérelmével, aki határozottan kijelentette, hogy maga is az óhajtott módon kíván gondoskodni a jobbparti villamos világításról.

Nyílttér.

A MAGYAR VACUUM CLEANER
szab. lakás- és szőnyeg pormentesítő vállalat
BUDAPEST, V., Nádor-u. 17.

Május 1-től Hernád-utca 54.

(Damjanich-utca sarok.)

Ezennel közhírré teszi, hogy május 1-től kezdve a legmodernebb

szőnyeg- és függöny
megóvási telepet létesít.

Ugyanott szőnyegek javítását művészi kivitelben, mosását is elvállaljuk.

Külön osztály molyirtásra.

Ideal IRÓGÉP
azonnal és állandóan látható írással! Prospektust és írásmintát küldenek:
Schott H. és Donath Bpest, Erzsébet-körut 1.
Telefon 62-45.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem akajáért nem felelős a szerkesztőség.)

SZÍNHÁZ, ZENE

** **Nemzeti Színház.** *Szécsi Ferenc Utasítás az övegyesség felé* című nagyszerű vígjátékát adták tegnap a Nemzeti Színházban telt ház előtt. Évike szerepét *Váradi Aranka* játszotta zajos sikerrel. Frissen csengő beszéde, játékának meleg bája kitűnően érvényesült. A közönség szívesen tapsolta a fiatal művésznőt.
** **Zenekarli hangverseny.** Az Országos Magyar Zeneakadémia ma rendezte negyedik

nyilvános zenekari hangversenyt a Royal-szálló termében. Hubay Jenő különösen vezette a zeneakadémia zenekarát, mely magas színvonalon álló összjátékot mutatott be. Mozart szimfóniáját és Goldmark Sakuntala-nyitányát kifogástalanul adta elő. Arányi Adrienne, Hubay Jenő egyik jeles tanítványa, meglepő készséggel, igazi bravúrral játszotta szép tónusú hegedűjén Eruch hegedűversenyét és Kasal Karollyné az Euryanthe Kavatináját énekelte gyönyörű hangon, rendkívüli sikerrel.

Népszínház. A *Corneillei harangok* fő női szerepében, Szerpöletben ma *Lefofszky Gizella* tért vissza a Népszínház kötelékébe. A közönség nagyon szívesen fogadta és ez alakítása is megmutatta, hogy előnyösen különbözik azoktól a művésznőktől, akiket a Népszínház most játszani kénytelen. A hangkivágás sportja helyett énekel és kedélyiel és temperamentummal játszik a színpadon ahol a játék mostanában kiment a divatból. Nagyon szép sikere volt és sok virágot tapsot kapott. Ugyancsak tapsolták és pedig zajosan *Könyvet*, a gyönyörű hangú baritonistát, akit *Schymosi* kitűnő iskolája nevelt a színpadra. Közönség kevés volt De jókedvű. Az előadás minden egyéb részében vonatott és megbízhatóan.

MŰVÉSZET

Kuruc-emlék. Kiskun-Halás városa nemrég elhatározta, hogy a város határában levő kurucalomra, amely alatt 264 kuruc vitéz pihen, emlékszóbot állít s annak kivitelévé *Dankó József* szobrászt bízta meg. Dankó a szobrot már elkészítette és a képzőművészeti tanács szobrászati szakosztályának tagjai ma tekintették azt meg, meglepédesülket fejezve ki a sikerült szobornak illőit.

IRODALOM

Szemere Bertalan jellemrajza. A Borsod-miskolci közművelődési és muzeum-egyesület pályázatot hirdet *Szemere Bertalan* élet- és jellemrajzára. Az irodalmi becsü munká jutalma 500 korona. Határidő: 1904. december 31. A jelgés munkák dr. *Szentpály István*hoz. — Miskolczi város polgármesteréhez — küldendő.

SPORT

Májusi tornaverseny. A budapesti budai tornaegetesület áldozásünnepén, a jövő hó 12-én rendezi májusi tornaversenyét, melyben három nagy díj kerül előtérbe; *Lobkowitz* hercegnő tiszteletéjé, *Daranyi Ignác* vándordíja és *Fadrus János Toldi vásároskása a parkusokkal* szobornéve, melyért mintacsapatok fognak versenyeire kelni.

Galamblövő-verseny. Az Országos Magyar Vadászszövetség vasárnap rendezte galamblövő-versenyét, melyben a következők nyertek első díjakat: *Déry Jenő*, *Elemér*, *Elemér*, gróf *Fejérvényi Márk*, *Heinrich Ferenc* és *Hellebronth Béla*. A második versenynap csütörtöknön lesz, amikor több értékes díj kerül döntésre.

Bécsi versenypark. (Hetedik nap.) A mai bécsi versenypark kimagasló futama a *Kisbőr-verseny*. A tizenhárom benevezett ló a jobb klasszisozhoz tartozik és igen érdekes versenyre van kilátás. A lóarság legjobb lova kétségkívül *Cipó*, melynek győzelmét csak az a körülmény teszi kétségessé, hogy a tavaszi versenyben aratott győzelmeért 5 kiló súlytöbbletet kell vinnie. Ez pedig kissé sok és így *Tepp*-ben leretóre akadhat. *Radius* és az idén még sötét *Rère d'or* azok a lovak, amelyek szintén bevezethetnek a finishbe. A többi futama a következőket jelöjük:

- I. Santoy — Flying Dragon
- II. Lutzenbacher ist. — C. szanára
- III. Battenberg — Eurosto
- VI. Cipó — Tepp
- V. Agnes — szamjas
- VI. Applaus — Toldi
- VII. Mile de Déols

TÖRVÉNYSZÉK

§§ Letartóztaták harmadszor is. A szélhámosságairól ismert *Nimetz* Gyulát már két ízben letartóztatta a rendőrség, de a bíróság mind a kétszer szabadon bocsátotta. A büroviszsgálat azonban folyt e'lene tovább. Úgyét ma tárgyalta a büntető-törvényszék vádta-nácsa és az nemcsak vád alá helyezte a szódelgő ügynököt, hanem elrendelte azonnal való letartóztatását is.

TÁVIRATOK

A csehek obstrukciója.

Bécs, április 23. Az osztrák képviselőház mai ülésére a delegáció-választás volt kiüzve. A cseh radikálisok, akik minden áron meg akarják hiúsítani a delegáció-választást, nagy botrányt idéztek elő. Az ülés elején *Sztansky* szóval fel aki a házszabályok megsértését látja abban, hogy az elnök a mai rendkívüli ülés napirendjére a delegációk tagjainak megválasztását tűzte ki, mert a napirendet megának a Háznak van joga meghatározni. Hosszas fejtegetés után *Stransky* azt követeli hogy a mai ülést ne rendkívüli, hanem rendes ülésnek tekintsék és a házszabályokat is a szerint alkalmazsák Indítványozza hogy a ház szavazzon e kérdés mellett.

Vetter elnök kijelenti, hogy neki a házszabályok 48. szakasza szerint joga van rendkívüli ülést összehívni, amelynek a napirendjét meghatározhatja. E kérdésről nem lehet szavazni, mert az, hogy a házszabályokat hogy kell alkalmazni, az ő dolga.

Az elnök ezután arra az indítványra, hogy az ülést rekeszessék be *Stansky* kivánságára névszerinti szavazást rendel el, mely csak félültkor ér véget.

Az indítványt a vetk, mire feláll *Choc* és éppugy, mint *Stransky* indítványozza, hogy az ülést rendes ülésnek nyilvánítsák. Az elnök kijelenti, hogy ezt az indítványt nem bocsájthatja szavazás alá, de alig hogy a szava elhangzik, *Choc*, *Fresl*, *Zavorka* és *Klof* c sipokat vesznek elő és olyan ülsüketi módon sipoltak, hogy senkinek a szavát nem lehet megérteni. *Fresl* letöri a padja földelét és pokoli módon dorombol. — A szociáldemokraták és nagynémetek az elnökhöz sietnek és kapacitálják, hogy rendelje el a szavazást, de az elnök nem is felel nekik. Erre a többi cseh radikális is sipolni kezd, mire olyan pokoli lármá támad a teremben, hogy a gyengébb idegzetűek kisetnek. Az elnök tehetetlenül áll egy darabig, végre megragadja a csengettyüt és a legnagyobb zűrzavárban az ülést egy negyedóra felüggeszteti.

Közgazdasági táviratok.

Berlin, április 23. (Gáboralásde.) Fuza májusra 171.50 márka (10.07 korona), júliusra 172.60 márka (10.07 korona). — Rozs májusra 186.50 márka (8.01 korona), júliusra 189.50 márka (8.19 korona). — Zab májusra 125 — márka (7.34 korona), júliusra 120.25 márka (7.69 korona). — Tengeri amerikai mixed máj.-ra 110.25 márka (6.48 korona), júliusra 110.25 márka (6.43 korona). — *Spiritus* 70 márka (árólyom —. — korona per 100 márka.) Irányzat: tartott. Idő: szép.

Napirend.

Nap ór. Szombat, április 23. Római katolikus: Béla. — Protestáns: Béls. — Görög-orthodox: (április 10.) Terencius. — Zsidó: Ijár S. S. A. Moth. Kaol. — Nap két: 4 óra 42 perkor. — Nyugszik: 6 óra 43 perkor. — Hold két: 11 óra 1 perkor délelött. — Nyugszik: 12 óra 16 perkor éjjel. — Első negyed 5 óra 53 perkor reggel. A miniszterek nem toadnak. A *Múcsarnok* tavaszi turlata nyitva 9 órától 6 óráig. Belépő díj 1 korona. *Nemzeti Szalon* turlata nyitva d. e. 8 órától este 8-ig Belépődíj 50 fillér.

Könyves Kálmán-teráság hétközlitása. (Nagy-mező-utca 37.) szám. Megtekinthető egész nap dultalanul.

Nemzeti Múzeum. Képtár. Nyitva van d. e. 9 órától délután 1 óráig. A földi téri megtekinthetők 1 korona díj mellett. Néprajzi osztály (Cs laz-utca) nyitva 9—1-ig. Belépődíj 1 korona. Növénytar (Szőchenyi-utca 1. sz.) nyitva 9—1 óráig kutatók számára.

Földtani intézet múzeuma (Stef nia-ut 14.) nyitva délelött 9—1-ig. Belépődíj 1 korona.

Techológiai iparmúzeum zárva.

Iparművészeti múzeum az Üllői-uton. Nyitva 9 órától délután 1 óráig.

Egypeti könyvtár nyitva délelött 9—12 óráig és délután 3—5-ig.

Akadémiai könyvtár nyitva 3—7-ig.

Múzeumi könyvtár nyitva délelött 9 órától délután 1-ig.

Allatkert a Városligetben nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér.

Az agincsimi ásatások és múzeuma. Megtekinthetők egész nap III. ker. Ó-Buda. Külső-Szent-Endrei ut. Helyiérdekű vasut a Pálffy-térrel.

Mentőegyesület helyisége a Markó- és Solyom-utca sarkán, reggel 8 órától este 6-ig.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. igazgatóság, kereskedelmi szakkönyvtára, ruhákozó-üzemlélye és kleti mintatára V. kerület Váci-körút 22. szám alatt. Hivatalos órák: délelött 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. Hazai termékek kiállítása és kereskedelemtörténeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetés arisztokratá is eszköz) a városi iparcsarnokban (vasár és ünnepepekon is) nyitva délelött 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A külföldi kirende tsegek központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V., Váci-körút 32. sz.

Időjelzés.

Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése.

— Április 22. —

Allomások	Lévegőny. mm.	Hőmérsék. fel C.	Szél irányja és ereje (Ujly.)	Felhőzet (%)	Csapadék (mm.)	Előző 24 órai	
						mx.	mn.
Akna-Selánia...	—	—	—	—	—	—	—
Késmárk	93.2	3.8 B	1	1	—	—	—
Budapest	91.4	11.2 E	1	4	1	17	9
O-Gyula	91.3	11.7	—	—	—	16	7
Hétfű	92.4	10.4 E	2	3	—	19	8
Zala	92.3	13.7 K	1	—	ny	19	11
Fiume	92.0	18.4 EK	1	—	ny	20	11
Pécs	92.8	12.8 K	3	4	ny	20	12
Debrecen	92.3	11.3 EK	1	4	ny	21	6
Szeged	93.8	12.5 DK	1	4	ny	20	10
Aszód	—	—	—	—	—	—	—
Temevár	90.2	14.2 K	2	4	ny	21	12
Kolozsvár	92.0	12.0	—	3	—	25	8
Vajda-Hunyad	—	—	—	—	—	—	—
Nagyzeben	92.3	12.8 K	1	2	ny	20	10
Bécs	91.4	9.6	—	—	—	16	6
Prága	93.3	6.6 DNy	1	—	—	14	5
Krakó	90.4	4.0	—	—	—	4	11
Tarnopol	—	—	—	—	—	—	—
Bregenz	91.7	9.4 D	1	4	—	18	7
Salzburg	92.1	9.0	—	0	—	17	5
Klagenfurt	93.0	8.8 E	—	—	—	17	5
Lecina	95.4	17.1 DK	5	4	—	21	14

Jelek magyarázata: K = kelet, Ny = nyugat, D = dél, E = észak. A felhőzet: ☁ = egészen derült, 1 = többnyire derült, 2 = részben felhős, 3 = többnyire borult, 4 = egészen borult, ☉ = eső, ☽ = hó, ☾ = köd, ☼ = zivatar.

Hazánkban változóan felhős, enyhe idő volt, helyenkint esővel. Sopronból zivatar jelentettek.

Anglia felé mély depresszió került, mely a maximumot Spanyolországra szorította. A déli depresszió pedig Olaszországra maradt.

Európában az idő enyhe és elvettve esők is fordultak elő.

Kilátás: Enyhe idő várható, sok helyütt — főleg nyugaton meg délen — esővel vagy zivattal.

Vizállás.

		Ápr. 22.	Ápr. 21.	Ápr. 22.	Ápr. 21.
		méter	méter	méter	méter
Inn	Schöding	1.85	2.00	Tisza	M.-Sziget ... 0.20 0.18
Duna	Pessau	3.30	3.44	"	Tekehasa ... 0.42 0.33
"	Linz	0.67	0.90	"	V.-Nemény 0.32 0.35
"	Bécs	1.02	0.84	"	Tokaj ... 1.13 1.24
"	Prága	0.1	3.26	"	Tisz-Füröd 1.32 1.40
"	Kemárom	4.15	4.19	"	Szolnok ... 1.38 1.34
"	Budapest	3.94	3.90	"	Csongrád ... 1.07 0.64
"	Paks	3.71	3.55	"	Szeged ... 1.66 1.88
"	Módsék	4.78	4.71	"	T-Bécs ... 1.38 1.91
"	Gömbös	5.39	5.23	"	Tisza ... 3.17 3.70
"	Úrvadk	4.32	4.25	"	Ondáva ... 3.70 3.50
"	Pancsova	3.51	3.45	"	Tenyola ... 0.34 0.70
"	Orsova	3.54	3.50	"	Sodróg Zemplén ... 1.35 0.20
"	Magyarfalva	3.88	3.09	"	Sajó Zsolca ... 2.08 2.14
"	Vas	0.76	0.82	"	Hernád H.-Németh ... 0.38 0.46
"	Trencsén	0.1	0.75	"	Mágyas ... 0.08 0.02
"	Szered	0.71	1.12	"	B.-Ujfalu ... 0.17 0.15
"	Sz-Gothárd	0.39	0.28	"	Körös Causa ... 0.40 0.00
"	Sávár	0.63	0.06	"	N.-Várd ... 0.68 0.06
"	Győr	3.63	3.63	"	Bélnyes ... 0.57 0.09
"	Gömbös	2.12	2.20	"	Tenke ... 0.95 0.08
"	Záhony	0.1	1.54	"	Gurshono ... 0.20 0.00
"	Bécs	2.74	2.74	"	Borosjenő ... 0.14 0.12
"	Eszék	3.76	3.08	"	Bákó ... 0.46 0.88
"	M.-Szerdah.	0.1	0.1	"	Gyóna ... 0.78 0.88
"	Szava	1.10	1.20	"	Óp.-Füred ... 0.16 0.14
"	Nagyb.	2.32	2.20	"	Bánicska ... 0.50 0.32
"	Mitrovica	4.22	4.29	"	Sobrán ... 0.1
"	Szamos	0.04	0.1	"	Arad ... 0.82 0.88
"	Szatmár	0.71	0.81	"	Makó ... 0.04 0.03
"	Krasna-N.-Mejlény	0.1	0.1	"	R.-Kostoly ... 0.98 0.72
"	Latorca Munkács	0.30	0.82	"	Kisvárd ... 0.82 0.83
"	Laborca Homonna	0.20	0.20	"	Temesvár ... 0.12 0.02
"	Ung	0.20	0.24	"	Beeskerek ... 0.39 0.33

REGÉNY

GÖSTA BERLING

SVÉD REGÉNY

Írta: LAGERLÖF ZELMA

(40)

De az öröm nem egyéb, mint alakoskodó bánat. A világon nincs is egyéb, mint bánat.

— O, ti vigasztalhatatlanok, — mondta Marianne. — Milyen végesnek látszik a ti régimódi bölcseségetek az élet nagyságával szemben!

Odalépett az ablakhoz és kinézett a kertbe, ahol a szülei sétáltak. Föl és alá jártak a széles utakon és mindenről beszélték, amire a pillantásuk esett, a mező fűvéről és az ég madarairól.

— Lám, — mondta Marianne — ott bolyong egy lélek, bánatosan sóhajtozva, holott még sohasem volt olyan boldog, mint most.

És hirtelen eszébe jutott, hogy végre is minden magától az embertől függ, hogy öröm és bánat csak a különbözik, móbán függ, ahogyan a dolgokat fölfogják. Vizsgálta magát, vajjon öröm, vagy bánat-e az, ami rajta az utolsó évben megeseett. Maga sem tudta.

Keserves napokat élt át. A szíve beteg volt. Mély megaláztatásban földig hajlott. Mert, amikor hazatért megint így szólt magában:

— Minden rosszat el akarok felejteni, amit apám ellenem elkövetett.

De a szíve mást mondott.

— Halálos fájdalmat okozott nekem, — mondta — elválasztott szerelmesemtől, kétségbeesésbe taszított, amikor az anyámat ütötte. Nem kívánok neki semmi rosszat, de félek tőle.

És észrevette, hogy kényszerítenie kellett magát a nyugalomra, amikor apja mellette ült és nagyon szeretett volna előle elmenekülni. Próbált uralkodni magán, úgy beszélt vele, mint rendesen szokott és csaknem mindig vele volt. Tudott is magán uralkodni, de kimondhatatlan szenvedett. Odáig jutott végre, hogy lassanként irtózni kezdett tőle. Irtózott az erős, durva hangjától, nehézkes járásától, vastag kezétől, az ő egész, hatalmas, óriási termetétől. Nem kíván neki semmi rosszat, nem akart neki ártani, de nem tudott közeledni hozzá a borzalom és az irtózás érzése nélkül. Leigázott szíve bosszút állott.

— Nem engedted, hogy szeressek, — így szólt a szíve, — de én mégis urad vagyok és eljön még annak az ideje, hogy gyűlölni fogsz.

Hozzá lévén szokva ahhoz, hogy mindent megfigyeljen, ami lelkében történt, nagyon jól érezte, hogyan nő ez az irtózás nap-nap után. Úgy érezte, mintha örökre száműzve volna az otthonába, belátta, hogy legjobb volna, ha emberek közé menne, dd erre nem tudta részanni magát a betegsége óta. Sohasem találta enyhülést minderre. Egyre boldogtalanabbá lenne s egy szép napon vége volna önuralmának, kitalálna mindent az apjának, kiötené előtte szívének minden keserűségét, de akkor ebből viszály és szerencsétlenség támadna.

Igy mult el a tavasz és a nyár első része. Juliusban eljegyezte magát Adriannal, hogy saját otthona legyen.

Egy szép délelőtt Adrian báró pompás lovon az udvarba ugratott. Huszárdolmánya szikrázott és sugárzott a napon, nem is szólva üde arcáról és sugárzó szeméről. Maga Sinclair Menyhért fogadta a lépcsőnél. Marianne az ablaknál ült és varrt. Látta, hogy jön és minden szót hallott, amit az apjával beszélt.

— Jónapot, napsugárióv! — szólott a földesur. — Az ördögbe is, ugyancsak finoman festesz! Csak nem még leány-nézőbe?

— Bizony bácsi, fején találd a szegyet! — felelte amaz nevette.

— Hát már semmi szemérem sincs benned, fickó! Ugyan miből akarsz eltartani a feleségedet?

— Semmim sincs, bácsi! Ha csak valamim is volna, ugyancsak őrizkedném attól, hogy a házasság jármába hajtsam a fejemet.

— Mit nem mondasz, Napsugárióv! Hanem a sujtásos dolmányt mégis meg tudtad szerezni!

— Hítelbe bácsi, hitelbe!

— Es a lovat is szép nemes urfi, pedig az ugyan egész csomó pénz ér. Hát azt honnan szerezted?

— Kölesönbe, bácsi.

Ennek már nem tudott ellentállni a nagy földesur.

— Isten áldjon meg, fiam — mondja.

— Persze asszony kell neked, aki jó hozományt visz magával. Hát ha meg tudod szerezni Mariennét, csak vidd.

Ilyen módon egyszeriben rendbe hozták ők ketten a dolgot, még mielőtt a báró le is szállt volna a lóról. De Sinclair Menyhért nagyon jól tudta, mit tesz, mert Adrian báró helyre egy legény volt.

A kérő aztán Mariannehoz ment be és rögtön előállott a dolgával.

— Ó, Marianne, kedves Marianne, az apáddal beszéltem már. Ugy szeretnék feleségemül. Mond, hogy akarsz, Marianne!

Marianne pedig kicsalta belőle az igazat.

Az öreg bárót és apját megint belevitte, hogy üres bányákat vásároljanak. Egész életén át bányákat vásárolt az öreg báró, de azokban nem volt oha semmi. Anyja sokat busult, ő maga adósságokba keveredett, s most megkéri a kezét, hogy apai jószágát és a huszárdolmányát megmentsé. Otthona a tó tulsó oldalán feküdt, csaknem szemben Björnevel. Nagyon jól ismerte, hiszen egykoruk és játszótársak voltak...

— Igazán hozzám jöhetnél Marianne, gyalázatos élet az, amit én folytatok. Kölcsönzött lovakon kell járnom és nem tudom kifizetni a szabószámlámat. Örökké csak nem tarthat ez így. Meg kell válnom a katonaságtól, akkor pedig golyót röpítek a fejembe.

— De Adrian! Micsoda házasság lenne az. Hiszen egy cseppet sem vagyunk szerelmesek egymásba.

— Hja, ami a szerelmet illeti, e miatt ugyan nem akadékoskodnám — jelentette erre a báró. — Szeretek jó lovakon lovagolni és vadászni, de lovag, ez nem vagyok, dolgozni akarok. Ha csak annyi pénzem volna, hogy a jószágot átvehetném és az anyámnak gondtalan napokat szerezhetnék, meg volnék elégedve. Szántani, vetni akarnék, mert szeretem a munkát.

És aztán ránézett az ő jó szemével és akkor Marianne tudta, hogy az igazat mondta, s hogy olyan ember, akiben meg lehet bízni. Eljegyezte magát vele, főként azért, hogy elkerüljön hazulról, de azért is, mert szívelte is.

Sohasem felejtette el azonban azt a hónapot, amely erre következett, azt az augusztusi estét, amelyen az eljegyzését nyilvánosságra hozta, az örülnök ezt az egész idejét.

Adrian báró nap-nap után esőndesebb és mélabusabb lett. Elég gyakran jött Björnebe, néha kétszer is napjában. Ha másokkal volt együtt, még tudott tréfálkozni, a jelenlétében azonban csupa némaság és ucalom lett. Marianne nagyon jól tudta, hogy mi a baja; még sem volt az olyan könnyű dolog, mint ahogy gondolta, csunya leányt venni el. Most ellenszenvet érzett iránta. Senki sem tudta saját magánál jobban, milyen csunya ő. Mutatta ugyan, hogy becézett, szerelmi vallomásokat nem vár tőle, de azért mégis kín volt Adrianra nézve, hogy feleségének képzelje el Mariannét és ez az állapot napról-napra rosszabb lett. De hát miért is izgatta így magát? Miért nem bontotta fel az eljegyzést.

Pedig Marianne elég világos célzásokkal segített. Ő maga persze semmit sem tehetett. Apja egyenesen megmondotta neki, hogy a jó hire nem bir ki további dörésegeket eljegyzések dolgában. Akkor alapos megvetés támadt benne mindkettőjük irányában s minden kibontakozás, amely az ő két urának a hatalma alól megszabadítaná, jónak talált volna.

És aztán — alig néhány nappal az eljegyzés után — a fordulat bekövetkezett, hirtelen és csudálatosan.

* * *

A kavicsos uton Björneben, éppen a lépcső előtt egy kő feküdt, amely sok bosszúságot és alkalmatlanságot okozott. Kocsik ütköztek belé, ló, ember bukott fel rajta, leányok, akik nagy tejeskannákkal mentek arra, megbotlottak benne és a tejüket kilccsantották, de azért a kő csak ott maradt, mert olyan sok eszendeig hevert már ott. Már a földesur szüleinek az idejében is ott hevert és még korábban is, mielőtt bárki is arragondolt volna, hogy Björnet felépítse. A földesur nem tudta belátni, miért is távolítsa el.

Augusztus vége felé azonban az történt, hogy két leány, aki nagy vedret vitt, felbukott a kővön. Ugyancsak rosszul jártak és a kő ellen nagy lett az ingerültség.

Réggelzés ideje volt. A földesur reggeli körútját végezte, mivel azonban az emberek éppen az udvaron voltak, Gustava asszony két szolgát szólított elő, hogy ássa ki a követ. Ásókkal és emelőrudakkal jöttek, ástak, erőlködtek és végül sikerült is nekik kiemelni azt a régi bekebelet a helyéből; ez hat embernek való munka volt.

Alig távolították el a követ, amikor hazaérkezett a földesur és a pusztulást az első pillanatra észrevette. Akkor nagyon ingerült lett. Azt mondta, hogy nem is az az udvar már az. Ki merészelte azt a követ eltávolítani? Tehát Gustava asszony adta ki a parancsot! Hisz annak az asszonynépnek már szíve sincs! Hát nem tudta az ő felesége, mennyire szereti ezt a követ?

És aztán egyenesen odament a kőhöz, fölemelte a két karjával és a hátsó udvarból újra előhozta ugyanarra a helyre, ahol addig volt; ott ledobta. Pedig olyan kő volt ez, amelylyel hat embernek is elég dolga akadhatott volna. Ezt a cselekedetet egész Wermlandban megbámulták.

Miközben a követ átvitte az udvaron, Marianne ott állt az ebédő ablakánál nézte. Soha azelőtt ilyen borzasztónak nem találta. Parancsolója volt neki ez a hitetetlen erejű, rettenetes ember! Eszelen, szeszélyes ur, aki soha egyből nem törődött, mint a maga vagyaival.

Réggelinnél ültek és Marianne ott állt egy késsel a kezében. Akaratlanul is fölemelte.

Gustava asszony megragadta csuklójánál a kezét:

— Marianne!

— Ugyan mi lett, anyám?

— Olyan borzasztó voltál, Marianne. Egészen megijedtem.

Marianne hosszasan nézett rá. Kicsiny, szürkehajú, összetöprödött asszonyka volt teli ráncsal, noha csak ötven éves volt. Csaknem mindig jökevdü volt, de azért mindig olyan szomorúnak látszott. Vihartól paskolt parti fának látszott — sohasem volt nyugalma a növéshöz. Hozzászokott, hogy görbe utakon járjon, hazudott, ha szükség volt rá és gyakran ostobábbnak mutatkozott, mint amilyen volt, hogy szemrehányásoktól szabaduljon meg. Teljességgel a férje teremtménye volt.

— Nagyon busulnál, anyám, ha apa meghalna? — kérdezte Marianne.

— Marianne, te még mindig haragszol az apádra. Miért is nem fordul most jóra minden, mikor már másik vőlegényed van?

(Folytatása következik.)

KÖZGAZDASÁG

Közgyűlés. A cs. és kir. szab. Déli Vas-pályatársaság május 26-án délelőtt 10 óra-kor tartja közgyűlését Bécsben (I. Eschenbachgasse 9. szám). Az alapszabályok értelmében a közgyűlésen csakis azok a részvényesek vehetnek részt, akiknek legalább 40 részvényük van.

Fizetési képtelenségek. Spitzer M. diszmű-árukereskedő Zágrábban fizetési képtelen lett. A passzívák körülbelül 100.000 koronát tesznek ki. — A bécsi *Creditoren-Verein* a következő fizetési képtelenségeket jelenti: *Falla* Mihály bejegyzett szabócég *Debrecezen*, *Fein* Sarolta kereskedő *Kunfélegyháza*, *Kuzmann* Antal *Verőce*.

Borjuvásár. 1904. évi április hó 22-én. (A budapesti marhavásártéri vásárpénztár részvénytársaságtól.) Felhajtás. Belföldi élő borju 778 drb, leölt borju 60 db, bécsi borju — db, — db., növéndékmárha 5 darab, bárány élő 206 darab, leölt bárány 32 darab. — Árjegyzések. — Belföldi élő borju I. rendű 100—112 f.-ig, kiv. 114—120 f., II. rendű élő borjúkért 88—98 f.-ig, I. kilónkint. leölt borju I. r. 110—132 f.-ig, II. r. — f.-től — f.-ig, kivét. — f. kilónkint, levonás nélkül. Rugott borjúkért — 52 f.-ig. Növéndékmárha — f.-től — f.-ig, I. r. — f.-ig, középminőségű — f.-ig, alárendelt — f.-ig, I. k.-kint. Bárány élő 7.—14.—k., leölt bárány 6.—12.—korona, kivételesen ár — k.-ig páronkint. Az irányzat élénk volt, az árak 12—16 fillérrel kilogrammonként emelkedtek.

Sertés konzumvásárl. jelentése. (A székességi városi seretvásárl. és közbiztosítási intézménye.) Április 22-én. Vasuti forgalom hiányában felhajtás nem volt.

A budapesti gabonatözsde.

Budapest, április 22.

Változatlan áron elkölt 12.000 méter-mázsa buza.

Más gabonaművekben csekély volt a forgalom és az árak nem változtak.

Felmondott 2000 méter-mázsa buza, 500 méter-mázsa rozs április 27-ikén leendő átvételre.

Eladott:
 Buza. *Tiszavidéki:* 500 mm. 80 k. 8 K. 42½ fillér. 2000 mm. 79.7 k. 8 K. 40 f. 800 mm. 75.5 k. 8 K. 27½ f., 3000 mm. 78.5 k. 8 K. 10 f.

Makói: 2000 mm. 78.8 k. 8 K. 35 f.
Bécs-Almási: 1100 mm. 75.9 k. 7 K. 92½ f.

Dumai: 500 mm. 76 k. 7 K. 70 f.
Raktáraru: 470 mm. 74.5 k. 7 K. 75 f.
 Mind három hónapra.

Rozs: 300 mm. 6 K. 25 f., 250 mm. 6 K. 20 f. paritásra.
Zab: 200 mm. 5 K. 80 f., 200 mm. 5 K. 60 fillér.

Tengeri: 1140 mm. 5 K. 08 f.
 Készpénzfizetés mellett:

Déli egy órakor a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Áprilisi buza	7.79—7.81
Májusi buza	7.86—7.87
Októberi buza	7.89—7.90
Áprilisi rozs	6.27—6.28
Októberi rozs	6.53—6.55
Májusi tengeri	5.07—5.08
Juliusi tengeri	5.19—5.20
Áprilisi zab	5.15—5.16
Májusi zab	5.19—5.20
Októberi zab	5.48—5.50
Repece augusztusra	10.95—11.—

Delután fél 5 órakor zárul.

Áprilisi buza	7.77—7.78
Októberi buza	7.85—7.86
Áprilisi rozs	0.—0.—
Októberi rozs	6.52—6.53
Áprilisi zab	0.—0.—
Októberi zab	5.47—5.48
Májusi tengeri	5.06—5.07
Juliusi tengeri	5.18—5.19
Augusztusi repece	—

A budapesti értéktözsde.

A mai tőzsde jobb külföldi jegyzésekre barátságos hangulatban szilárd irányzattal nyit meg és különösen Rimamurányi vasmű-részvény és Adria tengerhajózási részvényekben volt élénk üzlet. Ez a két papír 3—4 koronával emelkedett. Dében üzletessé kö-

vetkezében gyengült az irányzat és az értékekben nem fordult elő lényegesebb változás. Valuta és ércáru változatlan.

A helyi értékek piacán nyugodt volt az irányzat.

Előzősde: Osztrák Hitelrészvény 641.50—642.75. Magyar Hitelrészvény 757.75—758.—. Rimamurányi vasműrészvény 490.50—491.25. Magyar leszámítoló bank 458.—. Jelzálogbank 506.50 korona.

A déli tőzsdén zárultak: Osztrák Hitelrészvény 642.25—642.50. Magyar Hitelrészvény 758.—759.—758.50. Osztrák-magyar államvasut 641.50. Rimamurányi vasmű részvény 490.—491.—490.—. Jelzálogbank 506.50. Közuti vaspálya 547.75—575.—574.50. Városi villamos vasut 328.—328.50.—korona.

A helyi értékek piaca nyugodt. Kötteleit: Pesti magyar kereskedelmi bank 2750. Magyar Országos Központ Takarékpénztár részvénytársaság 1572.5. Adria Magyar Királyi Tengerhajózási részvénytársaság 506.—506.75—506.—korona.

A prémiumüzletben díjbiztosításokért fizetnek: Osztrák hitelrészvényekért hoinapra 6.—7.—korona, 8 napra 12—14 korona, 1904. április végére 26—25 korona.

1/4 órakor zárul: Osztrák Hitelrészvény 640.75. Magyar hitelbank részvény 756.75. Leszámítolóbank részvény 458.—. Rimamurányi vasmű részvény 490.—. Osztrák-magyar államvasuti részvény 641.—. Közuti vasut részvény 575.50. Városi villamos vasut részvény 323.60 korona.

A bécsi értéktözsde.

Az előzősde a külföldi piacok magasabb jegyzéseire és a londoni kamatlábleszállításra szilárd volt az alapirányzat, az ület azonban csak kevés értékben volt élénknek mondható, mert a magyarországi vasuti sztrájk még nem mult el és a parlamenti pár'ok meg-egyezésére is kevés a kilátás. A sorompóban Adria-, Nordbahn- Dinamit- és Königshofirészvények emelkedtek. Török sorsjegyeket Páris részére vásároltak. Prágai vasmű csökkent.

A déli tőzsdén Nordbahn-részvényeket élénken kereslek. Ez a részvény 5640-re emelkedett (50 koronával). Dinamit 1330-ra emelkedett. Általánosságban azonban nyugodt volt a forgalom. Prágai vasmű 1930. Cseh bánya 1235.

Zárult alacsonyabb berlini jegyzésekre nyugodt, Prágai vasmű 1930, Nordbahn 633. A magánkamat 3½/100—3½/100.

Bécs, április 22. (Magyar értékek zárulata.)
 4/0 aranyjárdék 118.40. Magyar koronajárdék 91.90. Tiszai és szegedi kölcsön-sorsjegy 162.—. 4/0 magyar földterhermentesítési kötvény 99.25. Magyar hitelbank részvény —. Magyar nyeresémi-kölcsön sorsjegy 209.—. Magyar leszámítoló- és pénzváltóbank részvény —. Kassa-oderbergi vasuti részvény —. Rimamurányi vasműrészvény 429.—. Magyar kereskedelmi bank —. Magyar cukoripar 1500. Magyar vasuti kölcsön ezüstben —. Magyar keleti vasuti állami kötvény —. Magyar Jelzálogbank —. Adria —.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Április 22. A sertésüzlet irányzata: vasuti szállítás szünetelése miatt tartott.

A) *Hízott sertések ára:* I. A) Magyar elsőrendű. Öreg nehéz (páronkint 400 kilogrammon felüli súlyban) 116—118 fillérig. Öreg közép (páronkint 300—340 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Fiatal nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli súlyban) 123—124 fillérig. Fiatal közép (páronkint 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 122—123 fillérig. Fiatal könnyű (páronkint 260 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 250 kilogrammon felüli súlyban) — fillérig. Közép (páronkint 240—260 kilogramm súlyban) — fillérig. Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — III. Romániai: Nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli súlyban) — fillérig. Közép (páronkint 250—320 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Könnyű (páronkint 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — IV. Romániai eredeti (Stachl): Nehéz (páronkint 240 kilogrammon felüli súlyban) — fillérig. Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — V. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilogrammon felüli súlyban) 120—122 fillérig. Közép (páronkint 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 119—120 fillérig. Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) 117—119 fillérig.

Sertésüzlet szám 1904. április 20. napján volt készlet 28.254 darab. — 1904. április 21. napján felhajtott 738 darab. 1904. április 21. napján elszállított 770 darab. 1904. április hó 22. napján maradt készletben 28.222 darab.

KISS **NAGY!**
 szerencsésége

Ki még eddig soha szerencsés kísérletet nem tett az osztálysorsjátékban, vegyen egy szerencsésorsjegyet **KISS**-nél, mert

KISS szerencsésége **NAGY**
 Kinek még eddig az osztálysorsjátékban eredménye nem volt **tegyen kísérletet** **KISS**-nél, mert

KISS szerencsésége **NAGY**

Ugy mint eddig, ezután is a Kiss Károly és Tsa cégjezen lapban minden húzás után és az **utolsó osztály** folyamán minden húzásnap után fogja vedőinek összes nyereségekkel kihuzott sorsjegyeit leköszöletetni, ugy, hogy e lap minden olvasója, **ki egyuttal üzletfele is a Kiss-féle bankháznak**, ezen lap után nyerhet azonnal értesülést sorsjegyeiről. Vegyen tehát szerencsésorsjegyeket csakis a **Kiss-féle bankházban**, mert

KISS szerencsésége **NAGY**
 A XIV. sorsjáték 1. osztályának húzása már

május 17-én és 18-án lesz.

Az első osztályú sorsjegyek árai:
 Egy nyolcad sorsjegy ára 1 kor. 50 fill.
 Egy negyed sorsjegy ára 3 kor. — fill.
 Egy fél sorsjegy ára 6 kor. — fill.
 Egy egész sorsjegy ára 12 kor. — fill.

Kiss Károly és Tsa

a magy. kir. osztálysorsjáték főelárusító helye.

Központ:
VII. Erzsébet-körút 19. Telefon 436
Flókok:
Ferenciek-tere 3. — Telefon 20—25.
Andrássy-ut 92. — Telefon 81—50.

Sürgöncim: **Karkis, Budapest.**
 Legszerencsésőbb sorsjátéküzlet az országban.

Tessék levágni és címünkre beküldeni.
Megrendelés.

Kiss Károly és Társa banküzlete
BUDAPESTEN.

Szíveskedjék nekem a XIV. sorsjáték első osztályára sorsjegyet, hivatalos tervet küldeni.

A sorsjegy árát... K... fill. (küldöm egyidejűleg postautalványon közrem utánvételre, a sorsjegy vétele után befizetési lap után fogom küldeni.) (a meg nem felelő módot szíveskedjék áthuzni.)

Név és foglalkozás.....
 Lakhely, utca házzszám.....
 Utolsó posta.....
 Megye.....
 B. N.

A legnagyobb osztályorsjáték-üzlet naptára.

Mikor van születésnapom? Mindenki kisérlelje meg szerencséjét a születésnapja mellé jegyzett számmal.

Január	Február	Március	Április	Május	Június	Július	Augusztus	Szeptember	Október	November	December
1 109026	1 3220	1 4070	1 83540	1 103029	1 88336	1 40780	1 109002	1 41936	1 41925	1 40789	1 83400
2 71960	2 40748	2 44371	2 109017	2 41904	2 109019	2 109030	2 38903	2 59155	2 83336	2 109030	2 109002
3 3068	3 80951	3 81124	3 82867	3 83363	3 38209	3 80003	3 40473	3 109029	3 109919	3 80003	3 85903
4 13551	4 108333	4 109001	4 109024	4 109023	4 73024	4 4070	4 83540	4 41904	4 38209	4 4070	4 40473
5 40734	5 58367	5 38280	5 84313	5 109026	5 3220	5 44371	5 109017	5 83363	5 73024	5 44371	5 83540
6 80473	6 86071	6 59018	6 109016	6 71960	6 40748	6 81124	6 83857	6 109023	6 3220	6 81124	6 109017
7 101982	7 109004	7 83066	7 85101	7 3038	7 80351	7 109001	7 109024	7 109023	7 40748	7 109001	7 83967
8 57295	8 41526	8 109027	8 86033	8 13551	8 10333	8 88280	8 84313	8 71960	8 80351	8 38280	8 109021
9 89315	9 4952	9 81529	9 109031	9 40734	9 58367	9 59018	9 109016	9 3038	9 108333	9 59018	9 84313
10 107271	10 59082	10 5498	10 81193	10 80473	10 86071	10 86066	10 85101	10 13551	10 58367	10 86066	10 109016
11 81246	11 109011	11 40251	11 4962	11 101982	11 109004	11 109027	11 86033	11 40734	11 86071	11 109027	11 85101
12 4098	12 38273	12 109014	12 42584	12 57295	12 81526	12 81529	12 109031	12 80473	12 109004	12 81529	12 86033
13 42576	13 81569	13 38993	13 81147	13 89315	13 4952	13 5498	13 81193	13 101982	13 81526	13 5498	13 109031
14 109005	14 8562	14 83092	14 109003	14 107371	14 59082	14 40251	14 4962	14 57295	14 4952	14 40251	14 81193
15 38257	15 109008	15 13557	15 59538	15 81246	15 109011	15 109014	15 42584	15 89315	15 59082	15 109014	15 4962
16 81541	16 41949	16 59032	16 41932	16 4093	16 38273	16 88993	16 81147	16 107271	16 109011	16 88993	16 42584
17 6134	17 83161	17 109021	17 81538	17 42576	17 81569	17 82092	17 109003	17 81246	17 38273	17 82092	17 81147
18 40790	18 40494	18 83168	18 6107	18 109005	18 8562	18 13557	18 59538	18 4098	18 81569	18 13557	18 109003
19 109007	19 109025	19 40705	19 59096	19 38257	19 109003	19 59082	19 41932	19 42576	19 8562	19 59032	19 59538
20 83152	20 41914	20 88062	20 109006	20 81541	20 41949	20 109021	20 81538	20 109005	20 109008	20 109021	20 41932
21 25005	21 59582	21 109012	21 41938	21 6124	21 83161	21 83168	21 6107	21 38257	21 41949	21 83168	21 81538
22 44375	22 109015	22 50912	22 83103	22 40790	22 40194	22 40705	22 59096	22 81541	22 83161	22 40705	22 6107
23 109010	23 41960	23 86040	23 12573	23 109007	23 109025	23 86082	23 109006	23 6124	23 40194	23 86062	23 59096
24 83326	24 38994	24 109028	24 59052	24 83152	24 41914	24 109012	24 41938	24 40790	24 109025	24 109012	24 109006
25 109098	25 83244	25 83977	25 109013	25 25005	25 59582	25 59126	25 83103	25 109007	25 41914	25 59126	25 41938
26 38205	26 109020	26 83183	26 83183	26 44375	26 109015	26 86040	26 13573	26 83152	26 59582	26 86040	26 83103
27 41925	27 40780	27 109022	27 40717	27 109010	27 41930	27 109028	27 50052	27 25007	27 109015	27 109028	27 13573
28 83336	28 109030	28 83100	28 109018	28 83326	28 38994	28 83077	28 109013	28 44375	28 41930	28 38977	28 59052
29 109019	29 80908	29 109002	29 41933	29 109035	29 83344	29 83350	29 83183	29 109010	29 38994	29 83350	29 109013
30 83209	30 38903	30 38903	30 59155	30 38205	30 109020	30 109022	30 40717	30 38205	30 83344	30 109022	30 83183
31 73024	31 41473	31 41473		31 40923		31 83100	31 109018		31 109020		31 40717

Az I. osztály sorsjegyek árai:
 1/8 eredeti sorsjegy 1.50 korona
 1/4 " " 3. " "
 1/2 " " 6. " "
 3/4 " " 12. " "

Fenti számok CSAKIS NÁLUNK kaphatók

Török A. és Tsa

bankháza, BUDAPEST. Központ: Teréz-körút 46 c. Sürgőnyozim:
 Fiókok: Váci-körút 4, Múzeum-körút 11, Erzsébet-körút 54 Törökbank.

KATAPHORESE

Uj gyógymód!
 Főművelhetetlen gyógyhatású
IDEG-, NEMI-,
 bőr-, vérbetegségek, buphagros (síphilis) betegségek, önfertőzés utóbajjal és férfii gyengeségre állapotok, impotencia gyökereke gyógyítására. Tapasztalt radkális és gyors eredmények folytán honorárium teljes gyógyszer után fizethető. Elsőrendű intézet mintaszerű győztemeivel.

Budapest, Teréz-körút 44. I. em.
Dr. Mitzger Tivadar
 személyes vezetése alatt nyitva egész nap. Levelekre díjtalanul válasz.

A 21784. számú „Önműködő kapcsoló berendezés ten-gelyek számára” című, 1901. január 28-áról kelt magy. szabadalomra vevők vagy engedményesek kerestetnek.

Szives ajánlatokat „V. I. L. 2341” jel. alatt további Mosso Rudeif Bécs, I., Seilerstrasse 2.

FONTOS
GYOMORBAJOSOKNAK!

Eltávolítja a gyomor- és bélbetegségeket, emésztést, emésztési zavarokat, a főfaját seb. megérleltetnek azonnal a világjáró valódi BRADY-tól

Márlaczoili
 — gyomorcsöppek.

Kis üveg használati utasítással 50 fill. nagy üveg 1.40 korona. Gyógyszerkeretben kapható.

Főraktár: BRADY C. gyógyszer-tára „Magyar Királyság” Bécs, honnan kiváratás ingyen küldetik az érkező „Special broschür.”

4.50 bekiűdése után 3 nagy üveg lesz bérmentve küldve.

Képviselet Magyarországról részve: **Török József** gyógyszerész, Budapest, Király-utca 12.

Óvadjunk utánzásoktól! A valódi MÁRLACZOILI gyomorcsöppek a fenti védjegyvel vannak ellátva.

A Kalap-király

Elismert specialit 3., 4., 5. koronás férfi és női elsőrangú kalap-különlegességekben. Budapest, IV., Erskút 6, Kistelep-pályán.

ÉRTÉKES ÉS NŐKNEK

legmagasabb helyre és idült folyóvonalú befecskendezés nélkül a legbiztosabb gyógyszernek a „Santilab dacsok” bizonyították. Egy doboz 100 adagos tripladommal és pontos használati utasítással 10 korona. Vidékre utazóknál helyettesítik a „Magyar Király” gyógyszerét Budapest, V., Marokkó-utca 3. sz. (Erzsébet-ter sarok).

SZÖLÖLUGAST

Ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld és homoktalajon.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas (bár mind kuszó természetű), mert nagyobbra, ha megné is, természetesen hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol igaznak alkalmas fajokat illetők, azok bőven ellátják házuakat az ember szőlőfésze idején a legintézőbb munkától és más édes szőlőkkel.

A szőlők használatban mindentől megterem a ninesen oly ház, melynek fala mellett a legesélyesebb gondozással felnevelhető nem volna, ezáltal más épületeknek, kerteknek, kerítésnek stb. a legmagasabb díjazás nélküli, hogy legkeresettebb helyre is elfoglalja az egyébre használatú részektől. Ez a legbiztosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére vonatkozó szines füzetomat katalógus bérlettel ingyen és bérmentve küldtök meg, a ki címzett egy levelezőlapot tudatja. Cím: Ermellői első szőlőültetvénytelep Nagy-Kánya, a. p. Szekelvárd.

GUMMI óvszerek

legmegbízhatóbb francia gyártmányok.

GUMMI hólyag legf. minőség, 12 db kisebb 1 ftt, 1 ftt 50 és 2 ftt
GUMMI hólyag legf. minőség, 12 db nagyobb 1 ftt 20, 2 ftt, 2 ftt 50, 3 ftt és 3 ftt (Nevier), kiváló fttm leggyökényebb és legbiztosabb 12 db 3 ftt
GUMMI hólyag csapot amerikai (rövid) 12 db, legfinomabb — 2.50
 Hálhólyag 12 db, legfinomabb — 2., 3. — és 5 ftt
 Mintagyűjtemény 25 db a legjobb minőségű, összesítve 4 ftt
 Szuspenszor (heretároló) dréja — 25, 50 kr. és 1 ftt
 Szervizáló legbiztos ruhogóval dréja — 2, 3 és 5 ftt
 Piana-óv (házi házi óvón) dréja — 2, 3 és 5 ftt
 Irrigátor teljesen felszerelt darabban — 1.30 és 2 ftt
 Képes árjegyzék kívánságra ingyen és bérmentve. Székéltetés tífektartás mellett bérmentve.

TROPP MOR, Bpest, VII/9. Kerepesi-ut 84.
 Huszár-utca sarkán. Központi pályaudvar közelében.

Ingeny küldöm!

alatti bajok, székrekedés és aranyérbajokra

Dr. H. Reimann Maastricht 103. (Hollandia). Levelekről 25, levelezőlapokról 19 fillér portó fizetendő.

Dr. Füredi

v. kórházi főorvos, katona-, megyei- és ker. pénztári orvos, a Medjdic rend lovagja stb.

Titkos betegségek

impotencia, nemi és női bajok legqualifikáltabb specialista. Rendel: 9-4, este 7-8; Bpest, IV. Váci-utca 12. Vergyi- és gésői vizsgálat mellett, levél útján is biztos gyógyszer. Mérésélt d i

KÖLTÖZKÖDÉSEKET

vasuton és hajón, az Átrakodás és csomagolás megtakarításá- val, elfogad az elszárlatás Szabadalmazott Burokossal Carlo és Jellinek szállítók, Budapest, V., Arany Árok-utca 34.

Neurasthenie (ideggyengeség)

E betegség megelőzéséről és gyökereke gyógyításáról páli a nyertes, a legújabb tapasztalatok szerint újra átdoigozott má jelent meg, 3 U o d vinyi tartalmú, sokábról. A má, a mely nómát, francia és angol nyelven kapható, a leghasznosabb tanácsadó és legbiztosabb útmutatóul szolgál, gyógyító és hátrételek ismeretével, nem idegbeniállással, ideg- és szellemi gyengeséggel, kóvetkezésekegyedül és minden új- fajta bajnál. Levélbetyegekben bekiűdhet 2 koronáért meg- megrendelhető a szórólap Dr. RUMLER székrosvonál. Gen- ben Nr. 151 (Szégy). Budapestben kapható: Vasa József és Erzsébet-körút 38 és minden egyéb könyvtárakban. A Dr. Rumber-féle specialis gyógyintézet „Sylvana” egész éven á- zomban van.

Minden szövegeztelt... naponapire betűkiből 4 fillér... Vastagabb betűkiből 8 fillér.

APRÓ HIRTELESEK

A hirdetőkre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal... VIII., Kerepesi-ut. 25. sz.

Kiadóhivatali telefon-sz.: 54-39.

Lévelelbel tudakozására ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bonyelget kell mellékelni.

Levelvezés.

Melyik csinos, színrövid, költsége a kedélyes... Levelek »Danton« jellegre a fiókkiadóhivatalba. 19355

É. Jó reggelt a Nagysá! Kedves kérdést teljesíteni fogom... 19336

Régi. Ne félj semmitől, roám mindig számíthatok jogomra, anyádnak meg nyugtatva, érdeklődés... 19337

Vidéki hivatalnok. Házasságot önjáró könt, egy fiatal, csinos, művelt urlelő... 19338

Bájos, hölgyet, kit pénteken, a Főherceg Sándor-úton át a Mária-utca... 19339

Balaton. Kévéházban 21-én délután, ezen a napra... 19340

Emília. Remélem megkapd azóta levelem... 19341

Szirma 22. Talán nem tevesztet levelem tartalma... 19342

Urambátyám. Gyűlölködés következtében szülőapám... 19343

Hannibal. Ha még nem késtem el, egy igen... 19344

Két csinos varólanlyákkal óhajt megismerkedni... 19345

Betöltendő állások. Háziszlaga a díjazni és nérbáregt szakmából... 19346

Álláskeresőknek Angyana kékűtök vidékre az Országos... 19347

Műszaki Szese állások pályázatait kérelek... 19348

Házvezetőné Intelligens, középkori, ki beteges... 19349

Egy jó házból való fiú, kártyos tanoncon felvételt... 19350

Nagy jutalék díjazás mellett, az ország minden... 19351

Tanuló felvételt, Váci-körút 38, Kefek... 19352

Vizsgázott szüzetes-terv alkalmatossá nyer, új... 19353

Tanuló és közéleti alakhoz szon... 19354

Gazdasszony földtőlén iszteséges, függelgion, fiatal... 19355

Egy jobb minden nő, ki alaposan érind... 19356

Finom ruhakészítészé gép- és kézi... 19357

Egy izr. és egy keresztény leány, ki főzni... 19358

Tanonc fizetéssel felvételt. Műszaki... 19359

Mézőgazdasági gyakornok felvételt. Sorok... 19360

Mindenes felvételt. Szomly-utca 82. I. 6.

Allást keresők.

Mérnöki vagy építési, bármely ájánálko... 19361

Fakereskedésben jártas fiatalember állást keres... 19362

Intelligens fiatalember, bármely foglalkozást... 19363

Vaskereskedő-segéd kiszegítőnek ajánlkozik... 19364

Irodai foglalkozást keres meghibázott... 19365

Egy urasági inas, ki a magyar- és német... 19366

Oktatás.

Gépről tanfolyam. A nálunk rendelkezés... 19367

Fiatal ember franciául tanúla. Ajánlatok Sz... 19368

Saint-Louis kiállítá-ára 60 óra alatt bérkít betanítok... 19369

Fiatal ember franciául tanúla. Ajánlatok Sz... 19370

Korreptornak ajánlkozik izr. személním tanuló... 19371

Társalkodónál állást keres izr. leány magános... 19372

Német izr. kisasszony ajánlkozik csak... 19373

Üzletek.

Keresmanzlet kintlino menettől, a főváros leg-... 19374

Elegáns berendezésű jó menettől cukrázda, 25,000... 19375

Fűszerüzlet 320 ft bír lakással, egyedül... 19376

Dohányüzlet helyiség, fényesen berendezve... 19377

Körtesma erős kifőztes, napi 120 étkész... 19378

Kávészarnok egyetem mellett, napi 150 liter... 19379

Fodrászüzlet jó menettől, szép berendezve... 19380

Vendéglő a Kerepesi-úton, évente 600... 19381

Fűszerkereskedés dohányüzletével, erős pálinka... 19382

Ki üzletét gyorsan eladni óhajtja, fordulj... 19383

Rövidüzlet régi üzlet, forgalmas helyen... 19384

Fűszerkereskedés fővárosi legforgalmasabb helyén... 19385

Vendéglő a Vásárcsarnok mellett, 80 ft... 19386

Kávéház kisbazarú forgalmas országúton... 19387

Körtesma villanytelep mellett, 24 éve... 19388

Tözsdehelyiség fővárosi legforgalmasabb helyén... 19389

Vendéglő közvághid közelében, 90 rendez... 19390

Fűszerüzlet 320 ft bír lakással, egyedül... 19391

Dohányüzlet helyiség, fényesen berendezve... 19392

Körtesma erős kifőztes, napi 120 étkész... 19393

Kávészarnok egyetem mellett, napi 150 liter... 19394

Fodrászüzlet jó menettől, szép berendezve... 19395

Péknyók

csemegéüzlet csinosan berendezve... 7895

Házak.

Családház a Városmajori vidéken, a villany... 19396

Ház fűszerüzlettel 800 forint havilással, 3 szoba... 19397

Családi házatvennek Budapest környékén. Dr. Boskovits... 19398

Butor.

Butorvezők 40 szalágit megkérőhathatnak... 19399

Raktárom Athélységi miatt árverésekről... 19400

Butor. Különféle használt butorok, háló... 19401

Butor. Keresett használt és új, teljes... 19402

Gyönyörű 4-5 szobás, fűszertel... 19403

Pénz.

Pénzkölcsönt kezes nélkül, 400 koronájú... 19404

Pénzkölcsönt kezes nélkül is, magánpénz... 19405

Pénzkölcsönt minden irányban katonatiszteknek... 19406

Pénzkölcsönt kezes nélkül is, magánpénz... 19407

Pénzkölcsönt minden irányban katonatiszteknek... 19408

Pénzkölcsönt kezes nélkül is, magánpénz... 19409

Pénzkölcsönt minden irányban katonatiszteknek... 19410

Pénzkölcsönt kezes nélkül is, magánpénz... 19411

Pénzkölcsönt minden irányban katonatiszteknek... 19412

Pénzkölcsönt kezes nélkül is, magánpénz... 19413

Pénzkölcsönt minden irányban katonatiszteknek... 19414

Pénzkölcsönt kezes nélkül is, magánpénz... 19415

Lakás-bérlés.

Ulfői-úttól harmadik. Remetova... 18941

Uj hazban

Ulfői-úttól harmadik. Remetova... 18941

Csinosan butorozott szoba, külön bejárattal... 501

Éstálló kényelmes berendezéssel, uralovak... 19355

Külföbejárattal szobák butorova a klinkánál... 5901

Kiadó szoba. Elegánsan butorozott, tisztaság... 8929

Olcsón kiadó Ferenc József-utca 2. szám... 19345

Butorozott egy vagy két szobát konyhával... 19393

Külföfelék

Bétiis képes levelezőlapok 3 krajcárért... 827

1000 legjobb szivarkahüvely 1 ft. Richter... 322

Zálogédulákat bármilyen vidékre is, butorokat... 19162

Hegyiborok. Termelőkből alaktól megvásárolni... 18716

Czimbalom részletre is olcsón kapható... 19347

Uri ebed 4 tál étel feké a kévével 10... 19347

Kérekpár, pedlós, olcsón eladó. Kerepesi-ut... 19340

Zongora, rövid, eladó. Rókk Szilárd-utca... 19347

Zálogédulákat, régi aranyat, ezüstöt és ék... 19129

Arckérem, kézférfít. illatszerek, illatolaj, hajke... 19129

Azelkülönített osztályban egy férő-bítyón 8 ft... 19129

Kohn, Hellmann és Fial Károly-körút 1.

NITS-féle Ithlyan-Crém pár napl... 19353

Használt cseplőgépek

- Jutányos és kedvező feltételek mellett eladók: 3 HP Wichterle-féle készlet, 3 HP Robey-féle készlet, 4 HP Razomies-féle gőzgép, 6 HP Nicholson-féle készlet, 8 HP Robey-féle cseplő, 10 HP Cl. és Sh.-féle cseplő, 12 HP Robey-féle felst-bil gőzgép.

Szücs Ödön

Budapest, VI. Nagymező-u. 63.

Szabadalmakat

kiesszőről és értékes az összes államokban WEISZ SÁNDOR hites szabadalmi ügyvivő BUDAPEST, IV., Gizella-tér 2. sz. (Váci-utca saikán.) Szabadalmak értékesítésére vonalkozó köszönetnyilvánításokba betekintés vehető.

GUMMI

és halhályg valdól franci és angol övezter, tucatonkint 1, 2, 3, 4, 5 ft. Hígyő-temény 12 dr. Hígyő-temény 2 ft. Hígyő-temény 3 ft. Hígyő-temény 4 ft. Hígyő-temény 5 ft. Hígyő-temény 6 ft. Hígyő-temény 7 ft. Hígyő-temény 8 ft. Hígyő-temény 9 ft. Hígyő-temény 10 ft. Hígyő-temény 11 ft. Hígyő-temény 12 ft. Hígyő-temény 13 ft. Hígyő-temény 14 ft. Hígyő-temény 15 ft. Hígyő-temény 16 ft. Hígyő-temény 17 ft. Hígyő-temény 18 ft. Hígyő-temény 19 ft. Hígyő-temény 20 ft. Hígyő-temény 21 ft. Hígyő-temény 22 ft. Hígyő-temény 23 ft. Hígyő-temény 24 ft. Hígyő-temény 25 ft. Hígyő-temény 26 ft. Hígyő-temény 27 ft. Hígyő-temény 28 ft. Hígyő-temény 29 ft. Hígyő-temény 30 ft. Hígyő-temény 31 ft. Hígyő-temény 32 ft. Hígyő-temény 33 ft. Hígyő-temény 34 ft. Hígyő-temény 35 ft. Hígyő-temény 36 ft. Hígyő-temény 37 ft. Hígyő-temény 38 ft. Hígyő-temény 39 ft. Hígyő-temény 40 ft. Hígyő-temény 41 ft. Hígyő-temény 42 ft. Hígyő-temény 43 ft. Hígyő-temény 44 ft. Hígyő-temény 45 ft. Hígyő-temény 46 ft. Hígyő-temény 47 ft. Hígyő-temény 48 ft. Hígyő-temény 49 ft. Hígyő-temény 50 ft. Hígyő-temény 51 ft. Hígyő-temény 52 ft. Hígyő-temény 53 ft. Hígyő-temény 54 ft. Hígyő-temény 55 ft. Hígyő-temény 56 ft. Hígyő-temény 57 ft. Hígyő-temény 58 ft. Hígyő-temény 59 ft. Hígyő-temény 60 ft. Hígyő-temény 61 ft. Hígyő-temény 62 ft. Hígyő-temény 63 ft. Hígyő-temény 64 ft. Hígyő-temény 65 ft. Hígyő-temény 66 ft. Hígyő-temény 67 ft. Hígyő-temény 68 ft. Hígyő-temény 69 ft. Hígyő-temény 70 ft. Hígyő-temény 71 ft. Hígyő-temény 72 ft. Hígyő-temény 73 ft. Hígyő-temény 74 ft. Hígyő-temény 75 ft. Hígyő-temény 76 ft. Hígyő-temény 77 ft. Hígyő-temény 78 ft. Hígyő-temény 79 ft. Hígyő-temény 80 ft. Hígyő-temény 81 ft. Hígyő-temény 82 ft. Hígyő-temény 83 ft. Hígyő-temény 84 ft. Hígyő-temény 85 ft. Hígyő-temény 86 ft. Hígyő-temény 87 ft. Hígyő-temény 88 ft. Hígyő-temény 89 ft. Hígyő-temény 90 ft. Hígyő-temény 91 ft. Hígyő-temény 92 ft. Hígyő-temény 93 ft. Hígyő-temény 94 ft. Hígyő-temény 95 ft. Hígyő-temény 96 ft. Hígyő-temény 97 ft. Hígyő-temény 98 ft. Hígyő-temény 99 ft. Hígyő-temény 100 ft.

Butor

fejtűn olcsó és jó kivitelben részletre is olcsón kapható

GONDA S.

butoraktárban, István-tér 7.

Ha szép bajuszt, szakált és hajnt akar növesztetni, vagy azt akarja, hogy azok ki ne hulljanak, vegye be a hajnt... 19347

Ha szép bajuszt, szakált és hajnt akar növesztetni, vagy azt akarja, hogy azok ki ne hulljanak, vegye be a hajnt... 19347

Ha szép bajuszt, szakált és hajnt akar növesztetni, vagy azt akarja, hogy azok ki ne hulljanak, vegye be a hajnt... 19347

Ha szép bajuszt, szakált és hajnt akar növesztetni, vagy azt akarja, hogy azok ki ne hulljanak, vegye be a hajnt... 19347

Ha szép bajuszt, szakált és hajnt akar növesztetni, vagy azt akarja, hogy azok ki ne hulljanak, vegye be a hajnt... 19347

Ha szép bajuszt, szakált és hajnt akar növesztetni, vagy azt akarja, hogy azok ki ne hulljanak, vegye be a hajnt... 19347

Részletfizetésre

arany és ezüstműveket olcsón árulunk el. Hígyő-temény 12 dr. Hígyő-temény 2 ft. Hígyő-temény 3 ft. Hígyő-temény 4 ft. Hígyő-temény 5 ft. Hígyő-temény 6 ft. Hígyő-temény 7 ft. Hígyő-temény 8 ft. Hígyő-temény 9 ft. Hígyő-temény 10 ft. Hígyő-temény 11 ft. Hígyő-temény 12 ft. Hígyő-temény 13 ft. Hígyő-temény 14 ft. Hígyő-temény 15 ft. Hígyő-temény 16 ft. Hígyő-temény 17 ft. Hígyő-temény 18 ft. Hígyő-temény 19 ft. Hígyő-temény 20 ft. Hígyő-temény 21 ft. Hígyő-temény 22 ft. Hígyő-temény 23 ft. Hígyő-temény 24 ft. Hígyő-temény 25 ft. Hígyő-temény 26 ft. Hígyő-temény 27 ft. Hígyő-temény 28 ft. Hígyő-temény 29 ft. Hígyő-temény 30 ft. Hígyő-temény 31 ft. Hígyő-temény 32 ft. Hígyő-temény 33 ft. Hígyő-temény 34 ft. Hígyő-temény 35 ft. Hígyő-temény 36 ft. Hígyő-temény 37 ft. Hígyő-temény 38 ft. Hígyő-temény 39 ft. Hígyő-temény 40 ft. Hígyő-temény 41 ft. Hígyő-temény 42 ft. Hígyő-temény 43 ft. Hígyő-temény 44 ft. Hígyő-temény 45 ft. Hígyő-temény 46 ft. Hígyő-temény 47 ft. Hígyő-temény 48 ft. Hígyő-temény 49 ft. Hígyő-temény 50 ft. Hígyő-temény 51 ft. Hígyő-temény 52 ft. Hígyő-temény 53 ft. Hígyő-temény 54 ft. Hígyő-temény 55 ft. Hígyő-temény 56 ft. Hígyő-temény 57 ft. Hígyő-temény 58 ft. Hígyő-temény 59 ft. Hígyő-temény 60 ft. Hígyő-temény 61 ft. Hígyő-temény 62 ft. Hígyő-temény 63 ft. Hígyő-temény 64 ft. Hígyő-temény 65 ft. Hígyő-temény 66 ft. Hígyő-temény 67 ft. Hígyő-temény 68 ft. Hígyő-temény 69 ft. Hígyő-temény 70 ft. Hígyő-temény 71 ft. Hígyő-temény 72 ft. Hígyő-temény 73 ft. Hígyő-temény 74 ft. Hígyő-temény 75 ft. Hígyő-temény 76 ft. Hígyő-temény 77 ft. Hígyő-temény 78 ft. Hígyő-temény 79 ft. Hígyő-temény 80 ft. Hígyő-temény 81 ft. Hígyő-temény 82 ft. Hígyő-temény 83 ft. Hígyő-temény 84 ft. Hígyő-temény 85 ft. Hígyő-temény 86 ft. Hígyő-temény 87 ft. Hígyő-temény 88 ft. Hígyő-temény 89 ft. Hígyő-temény 90 ft. Hígyő-temény 91 ft. Hígyő-temény 92 ft. Hígyő-temény 93 ft. Hígyő-temény 94 ft. Hígyő-temény 95 ft. Hígyő-temény 96 ft. Hígyő-temény 97 ft. Hígyő-temény 98 ft. Hígyő-temény 99 ft. Hígyő-temény 100 ft.